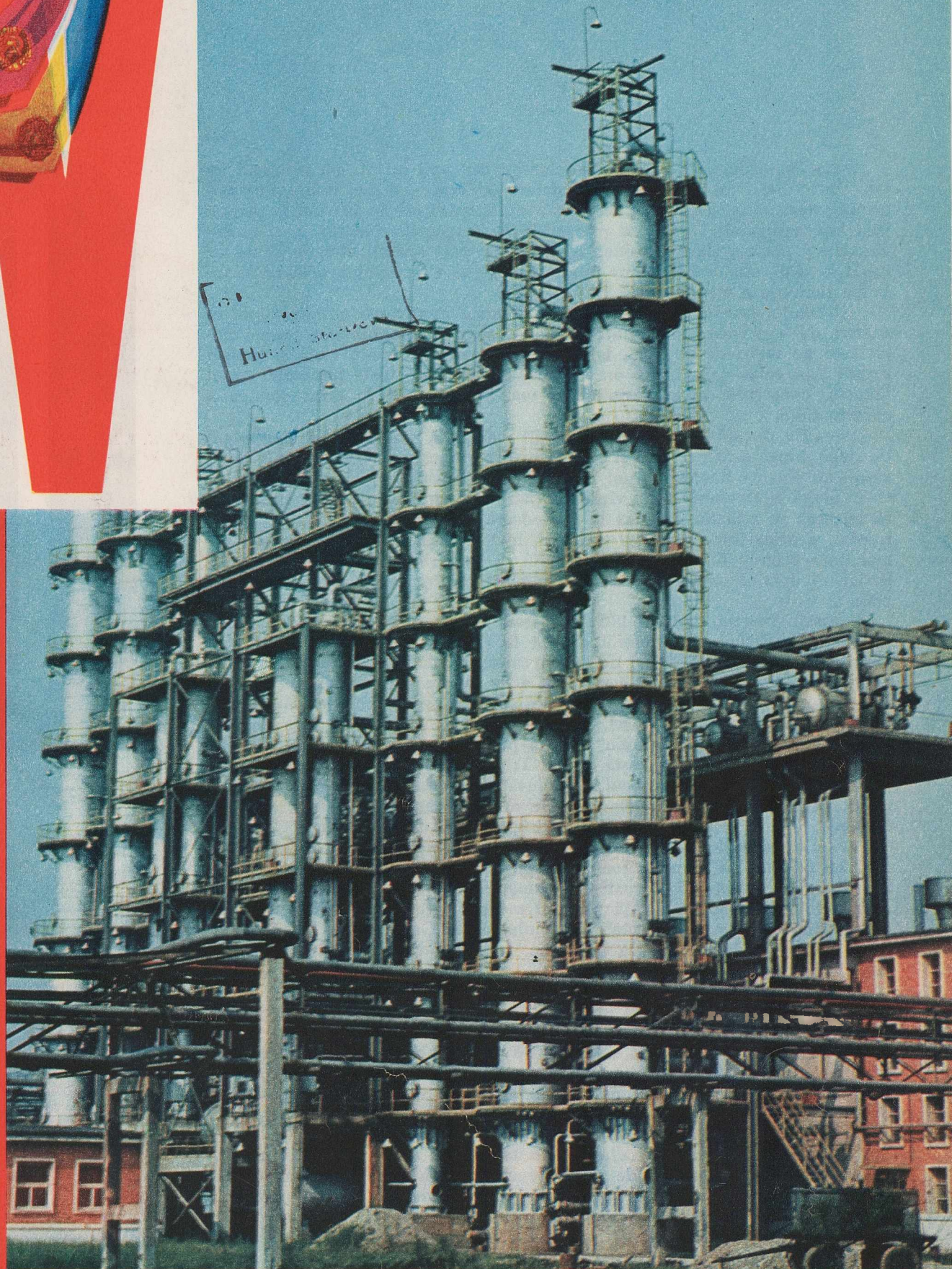

**ĂRAIASCĂ
L IV-LEA
ONGRES
L
ARTIDULUI
UNCITORESC
OMÂN**

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Anul XIV nr. 29 (529) — 17 Iulie 1965

La Hunedoara, în fața cuptoarelor pentru topit oțelul, am cunoscut un om. Un bărbat între două vârste, de statură mijlocie, nici mai voinic, nici mai pirpiriu decât alții, amabil și prietenos. L-am urmărit ore în șir cum se plimbă prin fața agregatelor cercetînd prin sticla cu magneziu zbaterea lavei incandescente; țeapăn, sigur de sine, măsurînd cu pași apăsați oțelăria de la un capăt la altul, stropit de lumina purpurie a jerbelor de scînteii, învăluit în suflarea fierbinte a oțelului topit.

Bărbatul acesta se numește Aurel Stanciu. Pentru a-i prinde chipul în camera de luat vederi, operatorii cinematografici au cheltuit de-a lungul anilor sute de metri de peliculă, iar pentru a-i face cunoscute viața și faptele zețării i-au cules de sute de ori numele, cu litere de toate mărimile. Aurel Stanciu, cunoscutul oțelar, este astăzi maistru principal în noua oțelărie a combinatului.

— Eu, tovarășe, așa cum poate ați mai aflat, sînt de felul meu neam de slugă. Slugă a fost o viață și tata, și mama, și moșii, și strămoșii, și toți cei care s-au chemat Stanciu la noi în Bucerdea Vinosă.

Slugă la chiaburi, de la vîrsta de patru ani. În '946 a învățat să scrie și să citească în armată. A ajuns la Hunedoara, sfătuit și adus de alții. Apoi, treptat, a prins într-atît gustul meseriei, încît în scurtă vreme a devenit cel mai tînăr prim-topitor din țară. Răsplata și onorurile binemeritate n-au întîrziat să apară: oțelarul Stanciu a obținut printre altele Ordinul Muncii clasa I.

Aurel Stanciu, îmbătrînind în meserie, a devenit la rîndu-i profesor pentru alții. Elevul său preferat a sosit la Hunedoara la vîrsta de 16 ani. De atunci au trecut alți 16 și tînărul în cauză, locuind într-o Hunedoară modernă, a devenit orășean get-beget. Nu e de mirare deci că iubește sportul, se pricepe la modă, apreciază muzica de jaz și plănuiește să-și cumpere mașină. Omul acesta vesel, harnic și generos, îndrăgit de sute de concetățeni, oțelarul acesta „simplu“ care a publicat două apreciate lucrări despre tehnica oțelului se numește Ștefan Tripșa. Mai tînăr cu aproape 15 ani decât Stanciu, el a avut norocul de a învăța meseria nu „din ochi“ sau urmînd sfaturi empirice, ci slujindu-se de armele tehnicii și științei, învățînd temeinic, înainte de toate, algebră, fizică, chimie, desen tehnic.

Cel de-al treilea oțelar despre care dorim să pomenim, elevul lui Tripșa și al lui Stanciu, se numește Ioan Manolache. El face parte dintre cei peste 300 de gălățeni, oțelari, furnaliști, laminatori, zidari, șamotori, electricieni, care, aci la Hunedoara, învață carte și meserie, pregătînd din vreme clipa memorabilă cînd în marea cetate a oțelului de la Galați se va turna în lingouri prima șarjă, cînd de la pupitrele de comandă vor fi struniți primii șerpi incandescenti ai laminorului.

Să revenim însă la Aurel Stanciu.

— Trenul în care ne-am urcat pe rînd merge din ce în ce mai repede. Eu la vremea mea am făcut cît m-au ajutat iscusința și cunoștințele. Tripșa s-a dovedit mai priceput. Așa a fost să fie și așa e bine. Tinerii aceștia care vin după noi, dacă se vor ține de carte, vor avea posibilitatea să ne întrecă. Eu sînt mulțumit că-i pot învăța toate cîte le știu și în primul rînd că-i ajut să-și iubească meseria, să prețuiască cinstea și hărnicia.

I-am notat cuvînt cu cuvînt și următoarea frază:

— Cel mai greu lucru din lume este să spui că te simți mulțumit și fericit. Eu, care mă apropii de vîrsta pensionării, îndrăznesc să spun că da. Dintre toți străbunii mei, dintre toți Stanciu pe care i-a zămislit natura la Bucerdea, în țara noastră bogată și frumoasă ca o grădină, eu sînt primul care mi-am cîștigat demnitatea de om, care am ajuns să mă bucur de roadele și frumusețile ei.

(Continuare în pag. 4)

OR

2.500 KILOMETRI PRIN ORAȘELE
ȘI SATELE ROMÂNIEI SOCIALISTE

1700 '970

...România este într-adevăr, de când lumea, „bogată și frumoasă ca o grădină“. Și toți cei care au prins trup și suflare din lutul ei au aflat din fragedă pruncie că le-a fost dat să se nască și să trăiască într-o țară mândră și bogată. Așa au văzut-o și strămoșii noștri îndepărtați care vindeau celor sosiți de peste mări și țări grâu, blănuri și poame, așa au considerat-o și cei care au văzut rodind în solul ei porumbul, cartoful și floarea-soarelui, plante aduse din Lumea Nouă, și de aceeași faimă s-a bucurat mai cu seamă în anii ultimului veac, când știința a descoperit în străfundurile subsolului românesc marile cimitire subcarpatice, unde zvircolirile geologice ale erelor apuse au încătușat în petrol, cărbune și gaz metan energii incomensurabile.

Ciți s-au bucurat de frumusețea și bogățiile țării? Cei care ar putea să povestească se odihnesc de mult în colbul ei; s-au stins de mult și vajnicii războinici daci, care au sorbit zeamă de mătrăgună pe crenelurile Sarmisegetuzei asediate, și moșii lui Horia, care, coborînd din munții lor cu aur, au cerut mălai și dreptate, și pandurii lui Tudor, și flămînzii de la 1907, care, sfirtecați de obuzele stăpînirii, au mușcat pămîntul mînos al cîmpiei românești.

Despre întîmplările ultimelor două decenii ne pot povesti însă milioane de oameni. Aurel Stanciu, Ștefan Tripșa și Ioan Manolache, iată doar trei dintre reprezentanții glorioasei generații de după 23 August 1944, ai milioaneilor de gospodari ai României care, conduși de partid, înalță marea edificiu al socialismului în care locuim cu toții și ne bucurăm pentru întia oară în istoria României de bogățiile și frumusețile ei.

Socialismul a învins definitiv în orașele și satele României, desferecînd energia, talentul și capacitatea creatoare a întregului popor. Remarcabilele rezultate dobîndite în toate domeniile de activitate, succesele obținute de oamenii muncii în înfăptuirea planului de șase ani reflectă însuflețirea cu care poporul nostru luptă pentru traducerea în viață a politicii de construcție socialistă a partidului. Dezvoltarea impetuoasă a industriei naționale — pîrghie principală în construcția noii orînduirii — a confirmat încă o dată justetea acestei politici. Pe baza solidă creată de industrializarea socialistă a României au crescut viguros forțele de producție, s-a dezvoltat multilateral și complex întreaga economie națională. La sfîrșitul planului șesenal producția industrială va fi de 2,24 ori mai mare față de 1959.

În 1970 vom realiza în numai 24 de zile întreaga producție a anului 1938. Vastul și mobilizatorul program inițiat de partid, care va îmbrățișa toate compartimentele vieții economice și sociale, reprezintă cea mai deplină garanție. Proiectele de Directive, care urmează să fie supuse spre aprobare celui de-al IV-lea Congres al partidului, au fost elaborate în spiritul celui mai profund realism, pe baza cunoașterii științifice a realităților și posibilităților României, prin aplicarea creatoare a învățăturii marxist-leniniste.

În întreaga gospodărie a țării, milioane de cetățeni discută și dezbate conținutul celor două documente istorice. Împletind chibzuiala cu hărnicia și patosul revoluționar, oamenii muncii pregătesc încă de pe acum noua etapă de înflorire a României socialiste.

Despre oamenii aceștia care, în spiritul celor mai nobile cauze ale umanității, transmit flacăra progresului și a prosperității de la o generație la alta, care, învățînd și muncind, creează matcă de granit istoriei, obligînd anii și evenimentele să se înșiruie pe salba de oțel a socialismului, despre asemenea oameni și despre roadele muncii lor ne propunem să vorbim în rîndurile care urmează.

CEA MAI NIMERITĂ COMPARAȚIE

Prin 1924, pe fosta stradă a Coroanei din Galați, într-o tavernă, un avocat grăsan și, la acea dată, cu vederi averescane își căuta — prin solitudinea a două poloboace de vin — alegători pentru viitoarele alegeri municipale. „Vedeți valea din față? Nu e an să n-o inunde Dunărea. Vedeți dealul din spate? Il vom muta în locul văii și în locul lui vom semăna vii și pomi fructiferi“.

Promisiunea aceasta grotescă a rămas de pomină. Mi-am reamintit-o luna aceasta, cînd, vizitînd Galațiul, am văzut cu adevărat cum oamenii zilelor noastre mută dealurile din loc, prăvălindu-le peste văi adînci, strunesc nestatornicia fluviului, încorsetîndu-l în chingi de piatră, și înalță pe întinsul terenurilor consolidate mărețele construcții ale socialismului. Politica înțeleaptă a partidului, de repartizare rațională a forțelor de producție, de industrializare socialistă, elanul cu care oamenii muncii înfăptuiesc această politică se caracterizează și prin faptul că în 1964 producția globală a regiunii Galați a fost de peste șase ori mai mare decît în 1950. Întreaga producție a anului 1950 se realizează acum în 9 săptămîni.

Am vizitat șantierul Combinatului „Gheorghe Gheorghiu-Dej“, colosul siderurgic al țării care, în 1970, va da circa două treimi din sporul producției de oțel a țării și va determina o creștere a producției globale a regiunii de aproape 80 la sută față de 1965. Aci vor lucra Ioan Manolache și toți cei 300 de colegi ai săi, iar la sfîrșit, cînd toate sectoarele de bază vor intra în funcțiune, peste 20.000 de salariați!

Este de ajuns să privești doar cîteva dintre machetele viitoarelor construcții ale combinatului ca să-ți dai seama pe loc în ce măsură va crește statura țării noastre. Imaginea concretă a combinatului o oferă încă de pe acum masivitatea laminorului de tablă groasă, ale cărui dimensiuni și strălucire reprezintă un puternic simbol al viitorului, al marilor parametri între care se vor consolida nenumărate construcții ale cincinalului. Am cunoscut trei tineri sudori, Ion Oina, Pavel Romaniuc și Vasile Tănăsioiu (i-am văzut mai întîi suspendați ciorchine pe ramurișurile traverselor, sudînd la treizeci de metri înălțime) și i-am rugat să găsim împreună pentru hala aceasta enormă, lungă de 1 kilometru și lată de 150 metri — pentru înălțarea căreia au fost excavați un milion de metri cubi de pămînt și au fost bătuți 15.000 de piloți — să găsim, așadar, cea mai potrivită comparație.

— Eu, mi-a răspuns Ion Oina, am citit într-un ziar că laminorul nostru ar putea fi comparat cu o catedrală gotică. Dar..., adăuga autorul, ar trebui să alăturăm zeci de catedrale ca să acoperim spațiul ocupat de laminor.

— Eu am făcut și puțină aviație, a intervenit Pavel Romaniuc. Dacă pavimentul halei s-ar transforma în pistă de aeroport, avioanele ar putea decola în condiții normale.

(Continuare în pag. 6)

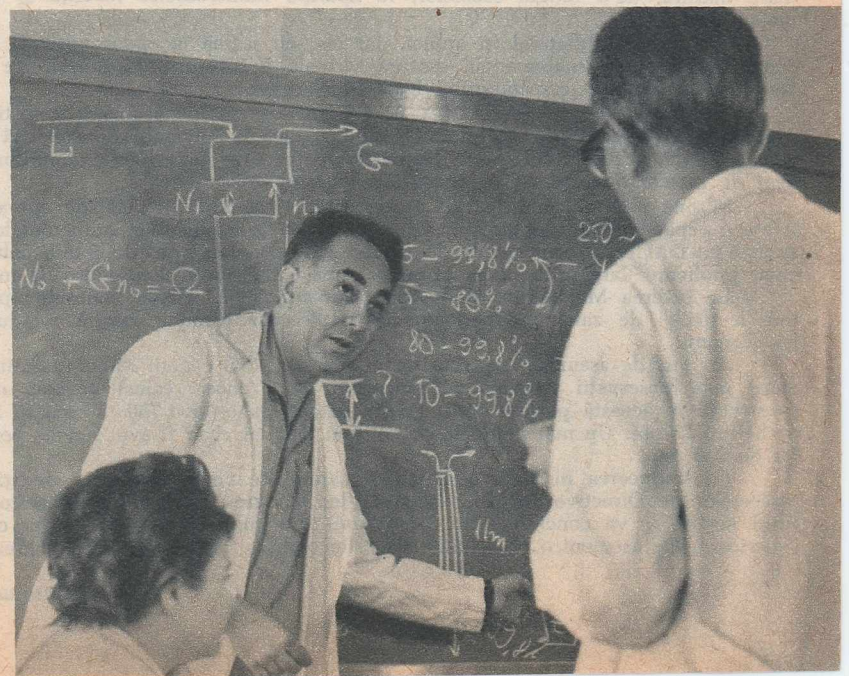

Doi dintre veteranii construcțiilor hidroenergetice, inginerii Gheorghe Zaharia și Gheorghe Sălișjan. El conduce pe malul românesc al șantierului de la Porțile de Fier, înălțarea viitorului baraj.

▲ O parte din pădurea metalică a Termocentralei de la Işalniţa. Aici se vor produce, în 1969, 7 miliarde kWh energie electrică.

Profesorul Victor Mercea — directorul Institutului de fizică atomică din Cluj — discutând cu doi colaboratori problema construirii unei instalații pentru producerea izotopilor. Pe baza experienței acumulate, Institutul va trece în anii următori la producerea izotopilor stabili, cu largi aplicații în agricultură, medicină și biologie.

Cadrul natural

Intoarcerea orașului cu fața spre fluviu prin înălțarea celor mai importante construcții la marginea Dunării reprezintă o notă specifică nu numai pentru schița de sistematizare a orașului Galați. La Brăila, Tulcea, Călărași, Oltenița, câteva dintre localitățile scoase la lumină de industrializarea socialistă a țării, proiectanții au orînduit construcții moderne tot în apropierea Dunării.

În orașul Piatra-Neamț, devenit în ultimii ani unul dintre cele mai puternice centre industriale din nordul Moldovei, arhitecții și constructorii au ținut seamă și de faptul că localitatea se va transforma în următorii ani într-un puternic nod turistic, principala escală a celor sosiți să viziteze mănăstirile din apropiere, lacul de acumulare de la Bicaz, Borsecul, Broșteni, Borca, Cheile Bicazului, Vatra-Dornei etc. Printre construcțiile terminate se remarcă în mod deosebit noul hotel turistic cu 15 nivele și 280 de paturi.

Îmbinarea utilului cu frumosul, valorificarea din plin a cadrului natural vor constitui principiile de bază și pentru construirea celor 300 000 de apartamente din viitorul cincinal.

— Cu ani în urmă am vizitat laminorul de tablă groasă de la Reșița, ne-a informat Vasile Tănăsioiu. Ei bine, marele laminor de la Galați va produce în final de opt ori mai mult decât acesta.

Da, sudorul Tănăsioiu găsisese cea mai potrivită comparație. I-am întrebat apoi ce au de gând să facă după terminarea lucrărilor și mi-au răspuns toți trei că sînt decisi să se statornicească la Galați.

Orașul îi așteaptă. Pe malul fluviului înainteașă metru cu metru două tinere cartiere, care își vor da în curînd mîna de-a lungul falezelor dunărene. Aici sînt sau vor fi găzduiți muncitorii, tehnicienii și inginerii combinatului.

IAR AICI, OAMENII MUTĂ MUNȚII DIN LOC

Pe șantierul Porților de Fier n-am fost nevoit să-mi caut prieteni noi. Am avut marea bucurie de a întîlni două vechi cunoștințe (vechi și pentru mine, și pentru nenumărați confracți de breaslă): inginerii Gheorghe Sălăjan și Gheorghe Zaharia. Primul scund și tăcut, jovial dar nespun de timid și nedibaci în fața curiozității reporterului (cu toate că în ultimii 12 ani a fost forfecat cu întrebări felurite de zeci de gazetari), celălalt înalt și suplu, sprinten, limbut și vesel, o adevărată compensație temperamentală a colegului său.

Bărbații aceștia doi, simpli și modești, pe care, dacă nu i-ai cunoaște i-ai putea confunda cu oricare dintre muncitorii șantierului, au luat acum un an trenul spre Turnu-Severin, lăsînd în nordul Moldovei pieptul de beton al barajului de la Bicaz, iar pe Argeș mai mult de jumătate din muntele artificial de la Vidraru. La Porțile de Fier au fost însărcinați cu aceeași misiune: să conducă pe malul românesc al fluviului construcția viitorului baraj.

I-am urmat îndeaproape pe una din văile pustii ale locului, împresurați de liniștea și solemnitatea unui eveniment de seamă: declanșarea celei mai mari explozii de pînă acum din viața tînărului șantier. Îuțeam pasul în urma lor, ascultîndu-i cum rîd și glumesc, cu toate că numai la 20 de metri în fața noastră se căsca borta neagră excavată în coasta muntelui în care artificierul dosise 60 de kg de trotil.

Apoi a urmat explozia. Mai întîi o detunătură năprasnică, urmată de un jet enorm de fum, bolovani și rocă pulverizată. Pe urmă, treptat, muntele lovit în inimă începu să se disloce bucată cu bucată, rostogolind în vale bolovani, arbori tineri, torente de pietriș și prundiș. Mii de kilograme de rocă... o infimă cantitate din milioanele de tone de rocă necesare consolidării barajului.

Am propus apoi celor doi ingineri cîteva clipe de răgaz pentru a mai discuta despre una, despre alta, dar amîndoi mi-au răspuns jenați că timpul rezervat interviurilor de presă s-a terminat de mult.

— Recitiți proiectul de Directive cu privire la valorificarea surselor energetice și electricitatea țării în perioada 1966-1975 și ne veți înțelege.

Le-am dat dreptate. Bărbații aceștia, adînc înrădăcinați în realitate, cu vorba lipsită de orice podoabe metaforice, enunțaseră cel mai strict adevăr: timpul de lucru irosit constituie o pierdere ireparabilă. Nu e deci de mirare că asemenea oameni, chemați să verse în circuitul energetic al țării miliarde de kWh, își măsoară și-și precupețesc încă de pe acum fiecare clipă.

LA NOI 75 ORE VALOREAZĂ 310 ANI

Să-mi fie iertată reîntoarcerea cu aproape 2 500 de ani în urmă, pe vremea Indiei antice, în epoca de glorie a culturii și științei hinduse, dar vina o poartă tovarășul Emil Munteanu, cercetător la Institutul de calcul din Cluj, care, dorind să-mi demonstreze marea legătură dintre știință și practică de-a lungul veacurilor, m-a făcut să ajung tocmai în epoca lui Aryabhata și Brahmagupta, două dintre marile genii ale științelor exacte.

Inventarea sistemului zecimal („banala” metodă prin care exprimăm toate numerele prin zece caractere, dînd fiecăruia fie o valoare absolută, fie o valoare de poziție), realizarea aceasta epocală, preluată ulterior de arabi și de europeni, la care trebuie să adăugăm marile realizări obținute în geometrie și matematică de cultura Greciei antice, au contribuit în mare măsură, de-a lungul secolelor, la apariția numeroaselor invenții și descoperiri ale umanității.

Progresul multilateral (și atunci, dar mai cu seamă în epoca noastră) este de neconceput fără ajutorul matematicii, osatura virtuală a tuturor înfăptuirilor de ordin practic. Dar să dăm cuvîntul cercetătorului Emil Munteanu:

— Mașina de calcul DACICC-1, cea mai de seamă realizare a institutului nostru, concretizează în principal efortul intelectual, munca îndelungată și neobosită a eminentului om de știință, acad. prof. Tiberiu Popovici, pentru care dezvoltarea ramurilor legate nemijlocit de matematica aplicată a constituit o veche preocupare.

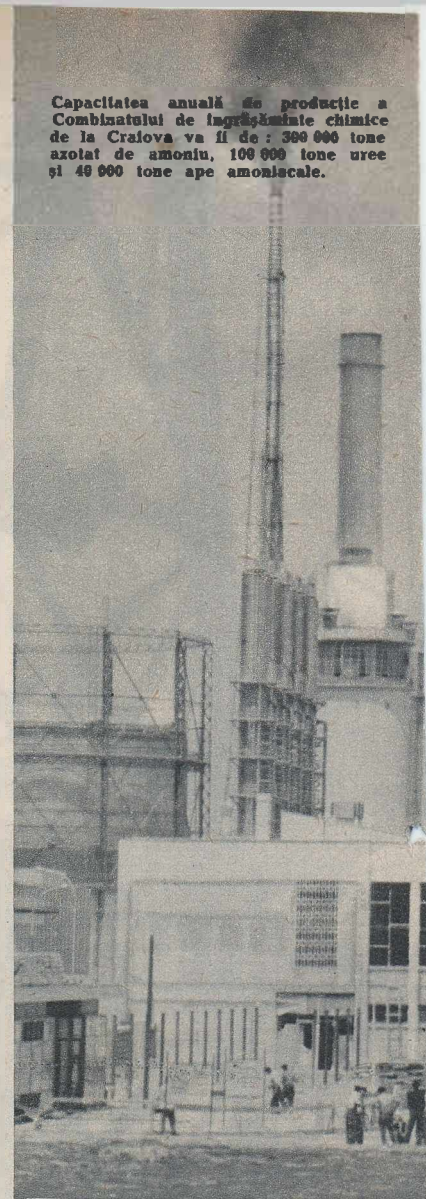
Mașina electronică de calcul, transistorizată, efectuează 2 000 de operații pe secundă și are o capacitate de memorizare de peste 3 000 de celule. Din numeroasele probleme rezolvate cu DACICC-1 voi enunța doar două sau mai exact spus pe cele capabile să reliefeze chiar publicului larg eficacitatea practică a mașinii electronice produse de institutul nostru.

La cererea Ministerului Industriei Alimentare s-a calculat varianta optimă de recoltare a sfeclii de zahăr pe perioada 1964-1965. Contribuția noastră a adus milioane de lei economii.

Au fost de asemeni rezolvate un număr de 1 760 ecuații diferențiale în scopul prelucrării unor observații seismice cu epicentrul în Vrancea, calcul necesar amplasării unor construcții în această parte a țării. Pentru calcularea celor 1 760 de ecuații mașina noastră a cheltuit 75 ore. Un matematician de cel mai înalt nivel ar fi avut nevoie pentru rezolvarea lor de 310 ani!

La traducerea în viață a mărețelor sarcini ce revin oamenilor de știință în cadrul proiectelor de Directive ale celui de-al IV-lea Congres, contribuția cercetătorilor din institutul nostru se va concretiza în viitorii ani prin construirea unei mașini cu performanțe superioare. De asemeni, o preocupare de prim ordin o va forma perfecționarea din punct de

(Continuare în pag. 8)

ȘTIINȚA

În anii care s-au scurs între Congresele al III-lea și al IV-lea ale partidului nostru, o dată cu înflorirea continuă a economiei naționale, s-a desfășurat o vastă muncă de construcție culturală; a fost generalizat învățămîntul de opt ani, s-au dezvoltat științele, literatura și arta.

Perspective luminoase deschid în fața cercetării și creației științifice proiectele de Directive ale Congresului al IV-lea al P.M.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966-1970 și cu privire la valorificarea surselor energetice și electricitatea țării în perioada 1966-1975.

Așa după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, prim-secretar al C.C. al P.M.R., la întîlnirea conducătorilor de partid și de stat cu oamenii de știință, „este necesar să se îmbine în mod armonios cercetarea fundamentală, care-și are rolul și importanța sa în munca științifică generală, cu cercetarea legată de nevoile practice, concrete, ale construcției socialismului”.

În lumina acestor indicații oamenii de știință vor urmări, în anii ce vor veni, întărirea legăturii teoriei cu practica, cu cerințele construcției socialiste, pentru a mări astfel contribuția lor la realizarea planului economic și la dezvoltarea social-cul-

Doi oameni se grăbesc

Iuțind pasul, cei doi conducători de șantier își drămuiau cu judiciozitate fiecare minut de lucru. Graba lor, un obișnuit exemplu de hărnicie și conștiințiozitate, capătă pe fundalul mărețului program al țării valoare de simbol. El materializează o părticică din marile efort colectiv al celor chemați să sporească în următorii 10 ani producția de energie electrică, care, conform proiectelor de Directive, va trebui să precedă mereu pe a celorlalte ramuri industriale, să se afle întotdeauna cu un pas înaintea lor. În prezent centralele electrice din România furnizează în 24 de zile întreaga energie electrică produsă în 1938. Anul acesta se

vor realiza 17,7 miliarde kWh, iar în următorii 10 ani potențialul energetic al țării va ajunge la 55-60 miliarde kWh. În balanța energetică a țării aportul energiei hidraulice se va concretiza prin construirea centralei hidroelectrice de la Porțile de Fier care va avea pe partea românească o producție anuală normală de peste 5 miliarde kWh, a hidrocentralei din zona Islaz, ce se va realiza împreună cu Republica Populară Bulgaria, precum și prin darea în exploatare în 1966 a hidrocentralelor „Gheorghe Gheorghiu-Dej” de pe Argeș, Vaduri și Bacău I și II, de pe riul Bistrița, iar până în 1975 prin construirea și punerea în funcțiune a unor centrale hidroelectrice pe ri-

rile Lotru, Sebeș, Someș, Siret, Olt, Criș etc.

Pentru acoperirea balanței energetice, proiectele de Directive prevăd de asemenea dezvoltarea continuă a producției de energie termoelectrică. Termocentrala Luduș-Iernut, de pildă, care posedă o putere instalată de 300 000 kW, va funcționa în 1967 cu 800 000 kW. Pondereea cea mai însemnată o va deține însă Centrala electrică de termoficare Craiova.

— Termocentrala noastră, ne-a declarat tov. inginer Filip Rouădedeal, director tehnic al întreprinderii, va avea până în 1969 o putere instalată de 1 milion kW. Centrala va produce anual peste 7 miliarde kWh.

Orașul Piatra-Neamț, una din numeroasele localități scoase la lumina zilei de industrializarea socialistă a României. În viitorii ani el va deveni un important nod turistic.

VIITORUL CINCINAL

de acad. prof. Ilie MURGULESCU
președintele Academiei R. P. Române

turală a țării, pentru a spori, așadar, eficiența socială a cercetării și creației științifice.

Astfel, în domeniul matematicii — știința fundamentală cu cele mai numeroase implicații pentru organizarea și propășirea celorlalte științe — paralel cu cercetarea în sectoarele în care s-au obținut succese remarcabile și în anii trecuți (geometria, algebra, teoria funcțiilor, ecuații diferențiale și integrale, analiza funcțională) se va acorda o atenție constantă și unor ramuri importante din matematicile aplicate. Mă refer la mecanica fluidelor și elastomecanica, statistica matematică și calculul probabilităților, logica matematică, algebra mecanismelor automate. Rețeaua institutelor de fizică va trebui completată cu unități noi, pentru a iniția cercetări din domeniul fizicii fluidelor condensate în condiții de temperaturi și presiuni extreme etc.

Chimiștii vor trebui să răspundă numeroaselor probleme puse de industria chimică, care ocupă un loc însemnat în industrializarea socialistă a țării. Atenția se va concentra spre unele elemente rare și dispersate, spre hidrocarburi și compuși organo-metalici. Vor fi lărgite cercetările privind fenomenul de cataliză heterogenă, legătura

și reactivitatea chimică, lichidele ionice, coroziunea metalelor etc. Va exista de asemenea o preocupare sporită pentru chimia macromoleculilor, care stă la baza industriei maselor plastice, firelor și fibrelor sintetice.

Și în domeniul științelor tehnice se vor întreprinde cercetări în probleme importante, ridicate de însăși dezvoltarea economiei naționale, cum sint: folosirea rațională a resurselor energetice, utilizarea judicioasă a energiei, optimizarea structurii și exploatarea sistemelor energetice etc. Studii aprofundate vor fi inițiate în domeniul aerodinamicii și hidrodinamicii unde s-au înregistrat realizări importante și în anii precedenți. Se vor extinde simțitor, în anii cincinalului, și cercetările privind teoria mașinilor și însușirilor metalelor.

În fața specialiștilor din domeniul științei despre stat și drept stă sarcina elaborării unor studii privind funcțiile statului și ale organizațiilor obștești în epoca desăvârșirii construcției socialiste.

Istoricii vor urmări atât descoperirea și publicarea unor noi materiale documentare privitoare la istoria patriei noastre, cât și terminarea unor lucrări de însemnată națională, cum este Tratatul

de istorie a României, sau elaborarea de lucrări în vederea elucidării unor probleme insuficient studiate din trecutul țării noastre.

Pe tărîmul științelor filologice va continua elaborarea unor lucrări de sinteză alcătuite de colective de specialiști: Dicționarul limbii române, Tratatul de istorie a limbii române, Noul atlas lingvistic român, Istoria literaturii române și altele.

Lucrări importante sînt așteptate din domeniul istoriei artelor: Istoria artelor plastice în România, Istoria teatrului în România, Arta populară în România etc.

Și în domeniul filozofiei, economiei, biologiei, științelor medicale, științelor agricole și silvice, geologiei și geografiei se va aborda o tematică bogată, la nivelul preocupărilor științei contemporane și ținându-se seama de cerințele societății noastre în actuala ei fază de dezvoltare.

Pe vremea cînd generația noastră, a oamenilor maturi de azi, trecea prin vîrsta capacității maxime de creație, o asemenea amploare a muncii de cercetare ar fi fost de neînchipuit. În orînduirea burghezo-moșierească știința se bucura de prea puțin sprijin: lipseau mijloacele pentru o documentare satisfăcătoare, lipsea aparatura necesară,

erau puțini, foarte puțini cercetători.

În România socialistă situația este complet schimbată. În proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea economiei naționale se prevede un important volum de investiții pentru extinderea bazei materiale necesare dezvoltării cercetării și sporirea anuală a finanțării activității științifice. Desigur, o parte din aceste mijloace materiale va reveni Academiei și unităților sale.

Ne aflăm în preajma celui de-al IV-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român. La Congres se va adopta un program vast pentru dezvoltarea în viitor a României socialiste, implicînd și pentru oamenii de știință sarcini de mare răspundere. Pentru îndeplinirea lor cu succes avem create toate condițiile: îndrumarea clarvăzătoare și sprijinul permanent al conducerii de partid și de stat, tradiții sănătoase de muncă și realizări incontestabile, capacitate de muncă și de creație, avînt patriotic. Pe drept cuvînt se poate afirma că orînduirea noastră socialistă oferă oamenilor de știință un cîmp larg de afirmare creatoare.

(Extras din cuvîntarea rostită la adunarea de dezbateri a proiectelor de Directive la Academia R.P. Române din 14 iunie 1965.)

Un calcul al specialiștilor

Incorporarea în sol a unor importante cantități de îngrășăminte chimice a făcut ca în numeroase unități agricole din țara noastră să se obțină însemnate sporuri la producțiile de grâu, porumb, floarea-soarelui, cartofi etc. Din cantitatea de grâu obținută prin introducerea în solul României a 2,5 milioane tone îngrășăminte minerale — au demonstrat specialiștii — s-ar putea fabrica zilnic cîte o pîine în plus pentru toți cetățenii țării.

În 1970, în comparație cu 1965 — se arată în proiectul de Directive — se vor produce de 3,8 ori mai multe îngrășăminte. Agricultură va primi peste 1 100 000 tone de îngrășăminte minerale în substanță activă, de 3,5 ori mai mult decît în 1965, revenind circa 110 kg la un hectar de teren arabil. Se va produce de asemenea un sortiment larg de produse chimice pentru combaterea dăunătorilor, cantități sporite de biostimulatori și medicamente pentru uz veterinar. La livrarea de îngrășăminte chimice va concura în scurtă vreme și Combinatul de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș, care va produce anual 150 000 de tone azotat de amoniu, 90 000 tone amoniac și 40 000 tone ape amoniacale.

vedere teoretic și practic a metodelor de exploatare a mașinilor electronice de calcul. Munca noastră se va lega indisolubil de problemele concrete ale economiei naționale, ajutînd la calculele tehnico-științifice complexe din domeniul construcțiilor, tehnicii, agriculturii, biologiei, contribuind la automatizarea calculului de planificare și conducere a marilor întreprinderi, la conducerea automată a diferitelor procese de producție.

*

Despre sarcinile concrete ale științei în viitorul cincinal ne-a vorbit și tovarășul Emil Negruțiu, rectorul Institutului agronomic din Cluj :

— Studiind cu atenție proiectele de Directive se desprinde în mod cu totul deosebit dezvoltarea armonioasă și în ritm rapid a tuturor ramurilor economiei naționale. O astfel de dezvoltare, profund realistă prin conținutul ei științific și posibilitățile concrete ale țării noastre, este prevăzută și pentru agricultură.

Căile pentru sporirea producției și productivității în agricultură sînt foarte numeroase și diferențiate, după condițiile cadrului natural. Una dintre aceste căi, legate de activitatea specialiștilor, este aceea a profilării raționale a unităților de producție. Cadrul natural foarte diferențiat pe teritoriul țării noastre, organizarea producției agricole în unități mari socialiste asigură și obligă dezvoltarea completă, multilaterală și intensivă a agriculturii.

Socotesc că în problema specializării trebuie dat prioritate cadrelor tinere din învățămîntul superior, care după stagiul de specializare sînt obligate să instruiască un număr cît mai mare de specialiști pe fiecare profil. O sarcină de prim ordin revine profesorilor care vor trebui să-și orienteze astfel cursurile, încît proiectele de diplome ale studenților să se axeze pe cele mai actuale probleme ale dezvoltării agriculturii, ajutînd încă de pe băncile școlii la dezvoltarea acestui important sector al economiei naționale.

HRANA PĂMÎNTULUI

Ținînd seamă de marile rezerve de care dispune agricultura și de necesitatea dezvoltării continue a producției agricole, proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea economiei naționale prevede acordarea de însemnate fonduri — 35 miliarde lei — pentru creșterea bazei tehnice materiale a acesteia.

Recoltele pe care și le propun în viitor oamenii muncii din agricultură, producțiile medii la hectar din anii cincinalului, au fost încă de pe acum realizate și depășite în multe unități agricole socialiste.

La G.A.S. Dragalina, în inima Bărăganului, în cea mai secetoasă zonă a țării, în drumul crivățului, a iernilor fără zăpadă și a arșitei care ridică uneori termometrul pînă la 60 de grade — au fost obținute cifre neobișnuit de ridicate în domeniul producției agricole. Anul trecut, cînd zilele secetoase au întrecut în vitregie chiar memorabilul an 1946, mecanizatorii au strîns de pe pămînturile pîrjolite de arșiță 2 000 kg grâu la hectar și 2 500 kg porumb. (În anii buni, producțiile G.A.S. au însumat la hectar, pe anumite parcele, 4 500 kg grâu și peste 5 000 kg porumb.)

— În anul acesta, orice surprize am avea, ne-a asigurat Nicolae Turbureanu, directorul G.A.S., vom obține cel puțin 3 000 kg grâu și peste 3 500 kg porumb.

Pămîntul bogat al minunatei noastre țări (atît de rodnic, glumește cu seriozitate Dimitrie Cantemir în a sa „Descriptio Moldaviae“, încît oamenii culeg în zori unt de pe firele de iarță) va ajunge să producă nu după gustul și solicitudinea exclusivă a naturii, ci în funcție de munca și priceperea științifică a omului. (Recoltele Dragalinei reprezintă doar una din însemnatele victorii prin care oamenii din agricultură au izbutit să înfrunte capriciile naturii.) Viitoarele biruințe sînt pregătite încă de pe acum în toate unitățile agricole socialiste, în institutele de specialitate și, în mod deosebit, în marile întreprinderi producătoare de îngrășăminte chimice.

Iată, de pildă, ce pregătește în sprijinul viitoarelor recolte ale cincinalului, pe linia chimizării agriculturii, noul Combinat de îngrășăminte minerale din Turnu-Măgurele.

— Conform Directivelor celui de-al III-lea Congres al partidului, ne spune tov. Ch. Grosaru, secretarul comitetului de partid, combinatul nostru trebuia să producă anual 200 000 de tone îngrășăminte minerale complexe. Prin dezvoltarea în continuare a combinatului, chimiștii din Turnu-Măgurele vor livra anual agriculturii 400 000 tone îngrășăminte compuse granulate. Vom produce de asemenea 300 000 tone de acid sulfuric. Cenușa care va rezulta din arderea piritei (una din materiile prime de bază ale combinatului) va însuma anual 1 200 000 de tone, conținînd 40-55 la sută minereu de fier, și va constitui hrană permanentă pentru marea cetate siderurgică a Galațiului.

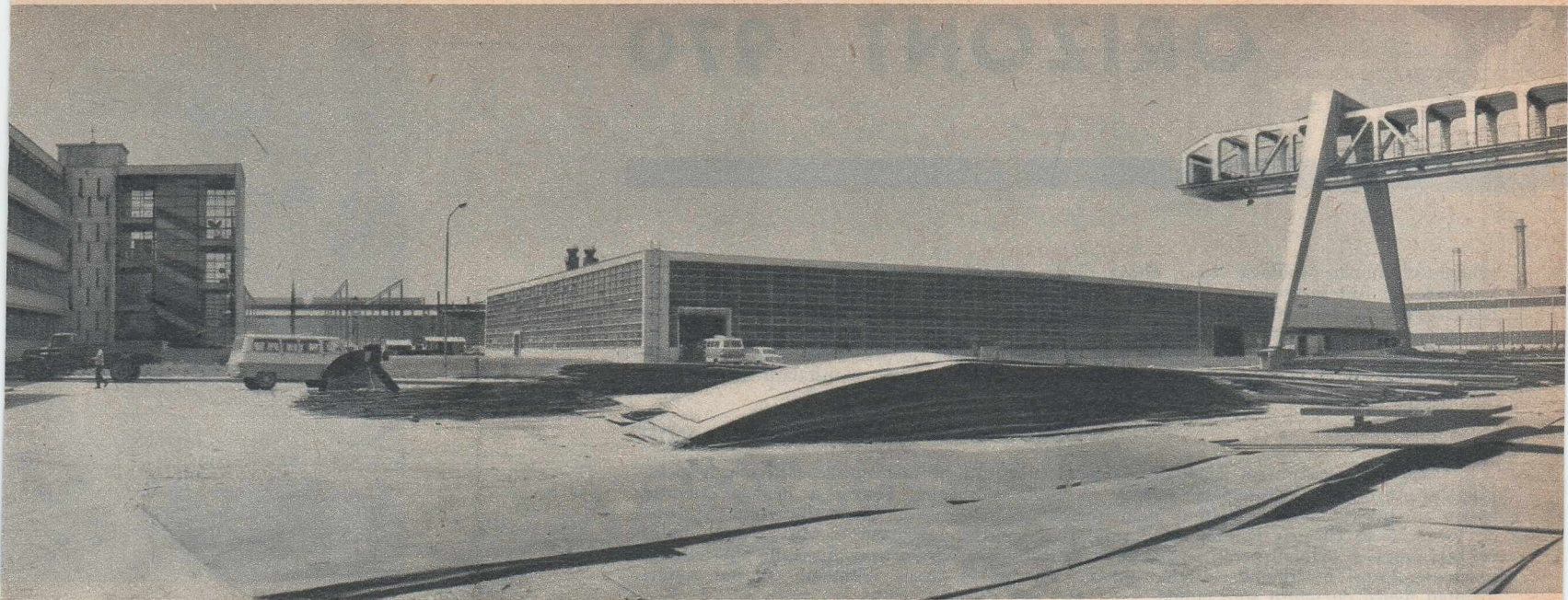
„ALRO“

Din aer și gaz metan chimiștii țării produc îngrășăminte minerale. Nu este singurul exemplu care materializează largă și complexa valorificare a resurselor naturale existente. Extragem celuloză și fabricăm hîrtie în tînăru! combinat de la Călărași (care va furniza țării 66 000 tone de hîrtie și 50 000 tone celuloză albită), folosind drept materie primă pazele rezultate anual din recoltele Bărăganului. Din reziduurile petroliere fabricăm, la Combinatul petrochimic de la Brazi, hidrocarburi aromatice, combustibil superior, mase plastice. Din sare, chimiștii de la Borzești produc importante cantități de substanțe necesare combaterii dăunătorilor agricoli și numeroși derivați ai clorului printre care binecunoscuta policlorură de vinil. Alături, în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej se naște „caromul“, cauciucul sintetic românesc pe care uzine ca „Danubiana“ și „Victoria“-Florști îl transformă în milioane de pneuri pentru autovehicule.

Exemplele abundă. De curînd la Slatina au fost desferecate moleculele de aluminiă și au început să fie turnate primele lingouri de aluminiu românesc : ALRO.

Toate aceste realizări n-ar fi fost însă posibile fără dezvoltarea neîncetată a industriei românești producătoare de mașini și utilaje, pîrghie principală în extinderea și consolidarea întregii economii. Uzina de aluminiu de la Slatina, uzina de aluminiă de la Oradea, Complexul minier Leșul Ursului, Combinatul pentru industrializarea lemnului de la Bacău.

(Continuare în pag. 10)

Paisajul Galațului se îmbogățește cu noi construcții industriale.

Cercetătorii Emil Munteanu și Liviu Negrescu de la Institutul de calcul din Cluj, dirijând activitatea mașinii electronice de calcul DACICC-1.

În lumina proiectelor de Directive

ȘTIINȚELE MEDICALE ȘI MEDICINA ȘTIINȚIFICĂ

acad. prof. dr. Ștefan MILCU
vicepreședinte al Academiei R. P. Române

Una din ideile importante care se desprind din proiectul de Directive ale Congresului al IV-lea al P.M.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966-1970 este necesitatea stabilirii unei juste relații între cercetările fundamentale și cele aplicate. Este o problemă bogată în implicații, pe care aș dori s-o abordez, pe scurt, în legătură cu științele medicale.

După cum se știe, științele medicale sînt considerate ca aparținînd științelor aplicative. Și este adevărat, în măsura în care considerăm medicina tradițională, așa cum este cunoscută de masele largi ale poporului. Ea folosește cuceririle din diferite domenii ale științei pentru a preveni și vindeca bolile.

Dar în epoca noastră, ca rezultat al unui proces care a apărut la începutul secolului trecut și continuă din ce în ce mai intens în zilele noastre, au pătruns în medicina tradițională fizica, chimia, matematica și biologia.

Nu este întimplător faptul că oamenii cei mai reprezentativi în știința medicală, pe plan mondial și în țara noastră, au fost aceia care au intruchipat cel mai puternic această caracteristică. În fond, aceasta este singura cale prin care se poate lupta împotriva empirismului și a rutinei în științele medicale.

În epoca noastră există, alături de o medicină clinică, care poartă în special caracterele medicinei tradi-

ționale, o medicină științifică sau biologică, în care coeficientul de obiectivitate, de tehnicitate este tot atît de puternic ca în științele fundamentale. Această ramură a medicinei se ocupă de studiul materiei vii în stare patologică, tot așa cum biologia studiază forma normală a materiei vii. După cum se vede, este un plan de gîndire deosebit de cel al medicinei empirice.

În lumina sarcinilor trasate științelor medicale în Directivele Congresului al IV-lea al P.M.R. este necesar ca specialiștii să reflecteze asupra acestui conținut teoretic al științei medicale, asupra ponderii care trebuie să existe, îndeosebi în instituturile medicale ale Academiei R. P. Române, între acest tip de cercetare și cercetarea clinică tradițională. Problema este hotărîtoare pentru eficiența activității noastre creatoare.

Noi sîntem conștienți că în măsura în care vom folosi mai mult biologia generală, matematica, fizica și chimia în cercetările noastre, în aceeași măsură vom face să progreseze medicina și vom elabora soluții originale în îndeplinirea sarcinii noastre de bază — ocrotirea sănătății poporului.

Bineînțeles că aceasta este și singura cale prin care ne putem aduce contribuția la știința medicală pe plan mondial.

Complexul minier Moldova Nouă, câteva dintre unitățile industriale intrate de curînd în funcțiune au fost înzestrate în cea mai mare parte cu mașini și utilaje de producție românească. Pe ansamblul industriei constructoare de mașini, în primii cinci ani ai șesenalului s-a realizat o producție de 2,3 ori mai mare decît în 1959, ritmul mediu anual fiind de 18,2 la sută. Numai în anul 1964 s-au omologat, în cadrul sarcinilor de plan tehnic, peste 600 prototipuri și au intrat în fabricație de serie peste 400 mașini, utilaje și instalații noi, ceea ce reprezintă o creștere de 220% față de 1959-1960.

NOROCUL E DE PARTEA CELOR CURAJOȘI

Călătoria noastră, cei 2500 de kilometri străbătuți pe meleagurile țării pot fi închisă printr-o curbă elipsoidală așezată pe harta României. Pentru a încheia circuitul nostru am trecut munții străbătînd încîntătoare trecătoare de la Cheile Bicazului. Aproape de locul ce se cheamă Polițele Bardosului, trei sportivi brașoveni escaladau unul dintre cei mai drepecți și avîntați pereți ai defileului, obiectiv nou, virgin în competițiile alpinismului românesc. Prinși în frînghi, înfigînd pitoane de oțel în coasta muntelui, cei trei voinici înaintau metru cu metru spre culme.

Jos, la poalele masivului de piatră, un grăsan roșcovan, rătăcit în vestă și pantofi de antilopă în asemenea locuri, îi urmărea dus și mirat.

— Ia spuneți, băieți, li s-a adresat în cele din urmă, pentru osteneala asta vă plătește cineva cu ceva?

— Să ne plătească? — i-a răspuns rîzînd unul dintre tineri. Dar avem toți trei salarii! Sîntem muncitori!

Rotofeul ne-a privit descumpănit:

— Ce să-i faci, tinerețea mea s-a dus de mult. Dacă aș mai avea o dată 20 de ani, cine știe, poate mi-aș încerca și eu norocul luîndu-mă la trîntă cu munții.

Se înșela însă amaric. Tinerețea e veșnică pentru cei ce iubesc viața, iar norocul — spune o veche zicală — e întotdeauna de partea celor curajoși. Alpinismul, sportul fără spectatori, nu poate fi iubit decît de cei îndrăgostiți de înălțimi, pentru care lupta pieptișă cu muntele, răbdarea și îndrăzneala reprezintă atribute ale frumosului.

Întîmplarea a făcut ca temerara ascensiune să se ivească acum, la sfîrșitul călătoriei noastre. Ea a sintetizat într-o singură imagine întreg noianul de impresii culese, cei trei voinici căpătînd putere de simbol pentru tinerețea, înțelepciunea și îndrăzneala întregului nostru popor, care, în aceste zile, dezbătînd proiectele de Directive, scrutînd piscurile mărețului program economic, pregătește o nouă etapă de înflorire a României.

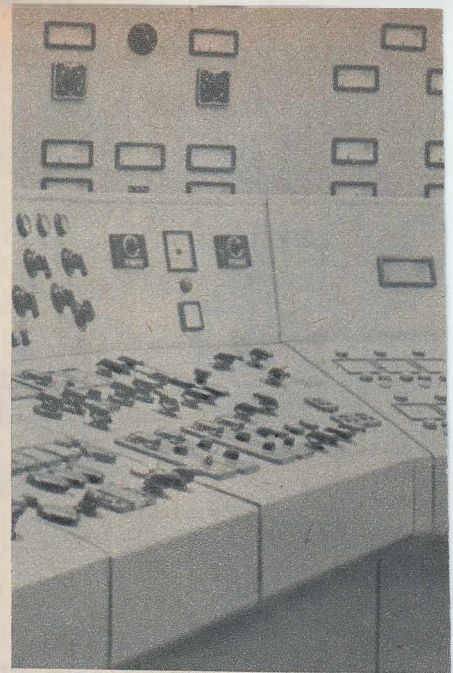
Știm: peste cinci, peste zece ani vom fi mai mîndri, mai bogați, mai fericiți. Dragostea neșărmută pentru patria socialistă, înaltul patriotism al poporului nostru, condus de încercatul său partid, reprezintă principala cheazășie a biruinței.

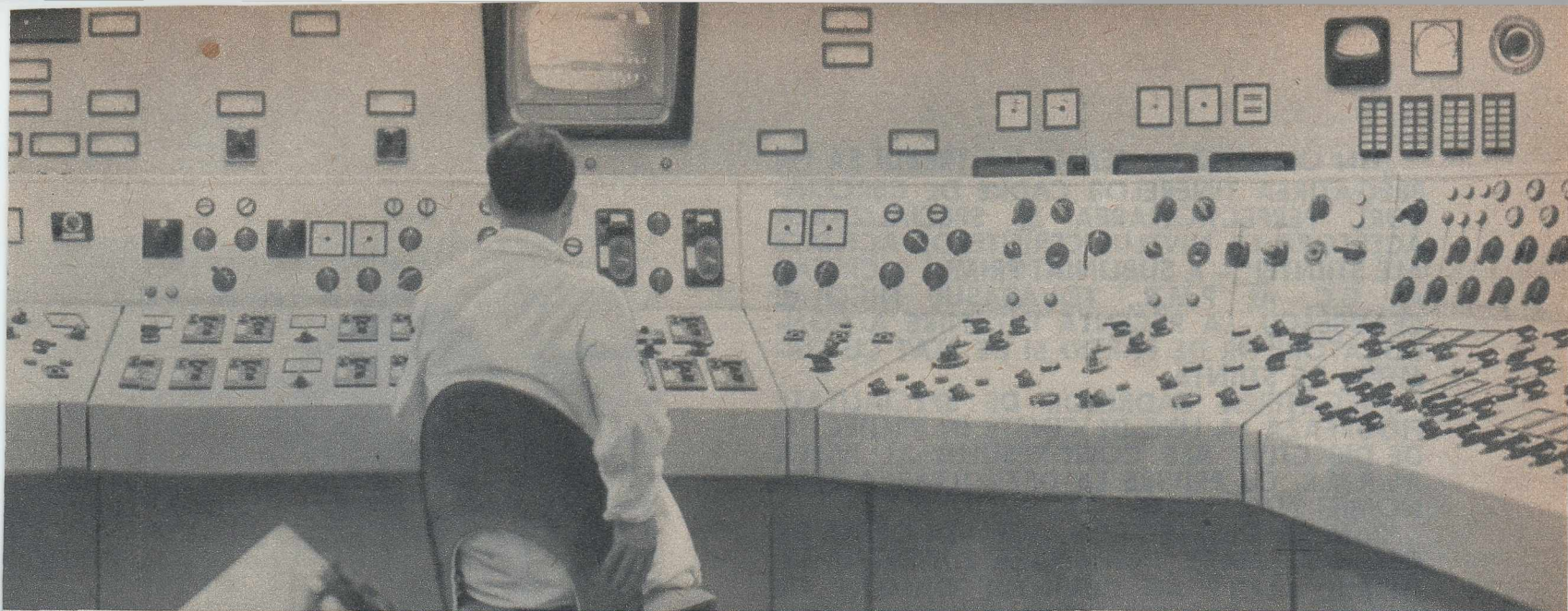
Liviu MAIOR

Fotografiile de A. MIHAILOPOL

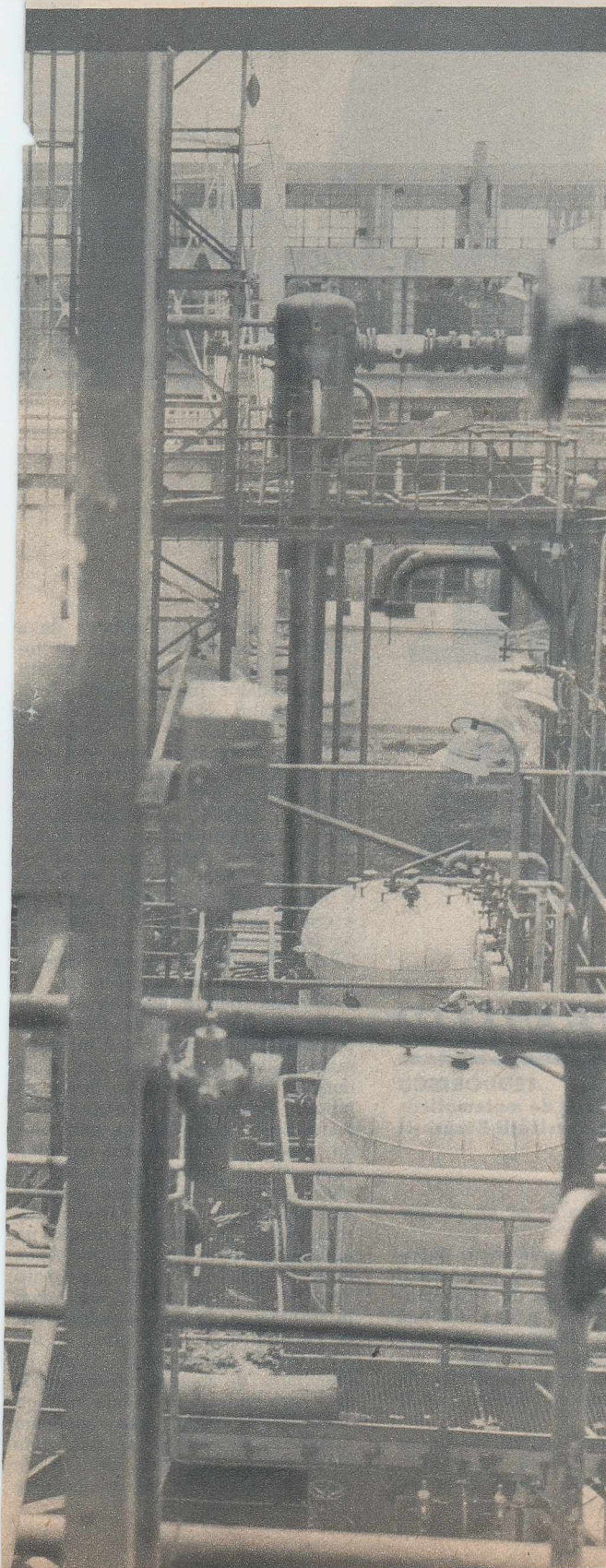

În prezent constructorii înalță lângă Bacău una dintre cele mai mari fabrici de bere din țară.

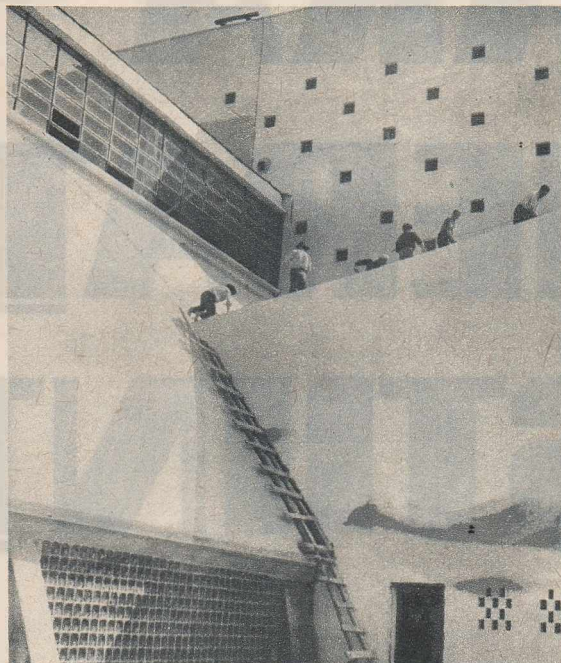

Panoul de comandă al Termocentralei Luduș-Iernut. În viitorii ani întreprinderea va avea o putere instalată de 800 000 kW.

Vedere parțială a marelui Combinat de îngrășăminte chimice din Turnu-Măgurele.

◀ În ultimii șase ani în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară s-au investit din fondurile statului circa 7,5 miliarde lei, asigurându-se punerea în funcțiune a unor noi întreprinderi. Combinatul de îngrășăminte azotoase din Tg.-Mureș, una dintre cele mai însemnate unități industriale din regiune, va produce anual 150 000 tone azotat de amoniu, 90 000 tone amoniac și 40 000 tone ape amoniacale.

Piatra unghiulară a economiei socialiste

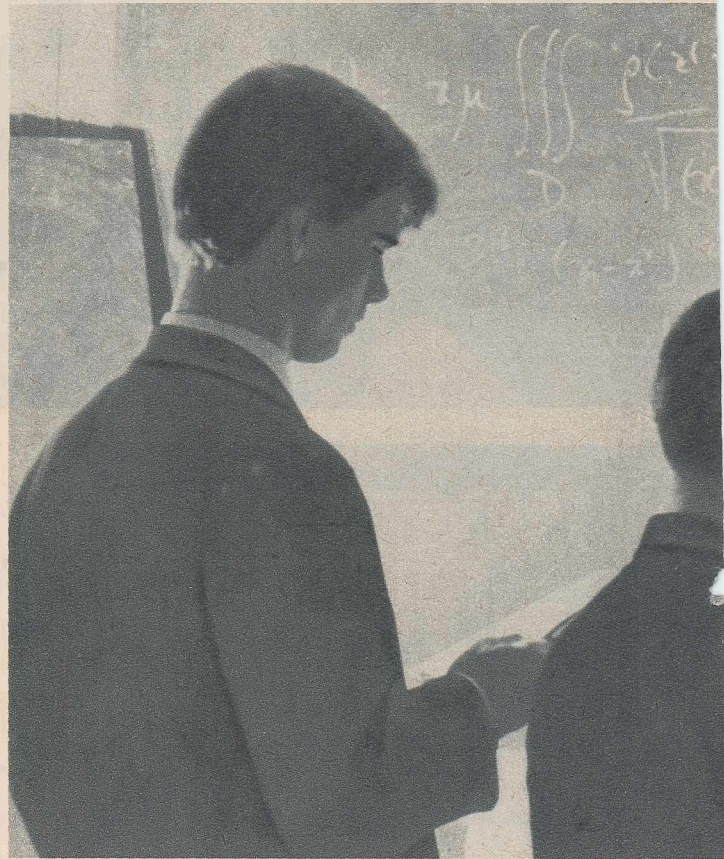
Practica istorică, studierea legilor obiective ale economiei, aplicarea creatoare a învățăturii marxist-leniniste la realitățile concrete ale României au demonstrat încă o dată că dezvoltarea cu precădere a industriei grele și în special producția de mașini, utilaje și agregate perfecționate rămâne o necesitate obiectivă, valabilă pentru țara noastră în toate etapele de construire a socialismului.

Proiectele de Directive ale Congresului al IV-lea al Partidului Muncitoresc Român prevăd pentru următorii cinci ani creșterea producției constructoare de mașini cu circa 75 la sută, într-un ritm mediu anual de peste 12 la sută. Aproximativ două treimi din cantitatea de mașini, instalații și utilaje necesare înzestrării ramurilor economiei naționale se vor obține din producția internă. Astfel, în fabricarea de utilaj energetic se va dezvolta fabricația de grupuri pentru centrale industriale, de termoficare și de grupuri hidroenergetice însumând circa 1,2 milioane kW. Producția mijloacelor de transport va crește de aproape 1,8 ori în 1970 față de 1965. Producția industriei electrotehnice se va dezvolta într-un ritm mediu anual de peste 16 la sută. Se va mări și diversifica producția de tractoare și mașini agricole, iar în producția utilajelor petroliere se va desfășura o continuă acțiune de modernizare în pas cu tehnica cea mai avansată.

„UN OBIECTIV DE SEAMĂ VA TREBUI SĂ FIE PREGĂTIREA TINERELOR CADRE DE CERCETĂTORI, PERFECȚIONAREA ȘI SPECIALIZAREA ACESTORA LA NIVELUL CERINTELOR ACTUALE ALE ȘTIINȚEI” — A SUBLINIAT PRIMUL SECRETAR AL C.C. AL P.M.R., TOVARAȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, LA RECENTA ÎNTÂLNIRE A CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT CU OAMENII DE ȘTIINȚĂ.

PREGĂTIREA CADRELOR DE SPECIALITATE FIGUREAZĂ LA LOC DE CINSTĂ ÎN PROIECTUL DE DIRECTIVE ALE CONGRESULUI AL IV-LEA AL P.M.R. CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA ECONOMIEI NAȚIONALE.

CUM SE DESFĂȘOARĂ ACEASTĂ OPERĂ DE CEA MAI MARE ÎNSEMNĂTATE PENTRU VIITORUL ȚĂRII? AU CUVÎNTUL OAMENI DE ȘTIINȚĂ, APARTINÎND UNOR GENERAȚII DIFERITE.

TINĂRA GENERATIE ÎN ȘTIINȚĂ

SCHIMBUL MATEMATICIENILOR ESTE ASIGURAT

acad. Nicolae TEODORESCU
decanul Facultății de matematică-
mecanică a Universității București

Cercetarea matematică românească, fructificând valoroasele ei tradiții, a atins în anii puterii populare un grad de dezvoltare care i-a adus un prestigiu tot mai ridicat în lumea științifică internațională.

Răspunzând cerințelor marii opere constructive ce se desfășoară pe tot întinsul țării, școala noastră matematică a reușit să dea cercetării amploarea necesară, s-o dezvolte în direcțiile cele mai importante și să-și întărească rîndurile cu numeroase elemente tinere. Asupra acestui ul-

tim aspect aș vrea să mă opresc mai mult.

Voi apela la propriile mele amintiri pentru a releva că pînă acum două decenii formarea de cadre constituia, în esență, o acțiune limitată a cîtorva mari matematicieni, care reușeau să semene în mințile și sufletele cîtorva elevi frămîntați de setea de cunoaștere dorința nobilă de cercetare.

Tatăl meu, deși modest funcționar într-o instituție publică, s-a străduit să ne asigure nouă, tuturor celor pa-

tru copii ai săi, posibilitatea de a învăța. Și am mers la carte cu toții. În ce mă privește, am fost atît de nerăbdător într-ale școlii, încît m-am grăbit să termin liceul în șapte ani în loc de opt (grabă pe care n-o recomand tineretului studios!). Am urmat facultatea și am reușit să plec la Paris — pe vremea aceea o Mekka a matematicii — unde mi-am susținut teza de doctorat. Au trecut destui ani de atunci ca să-mi îngădui să spun că a fost o lucrare valoroasă. Cel puțin așa a reieșit din aprecierile profesorilor de la Sorbona și ale marelui meu dascăl, Dimitrie Pompeiu, care a asistat personal la susținerea ei.

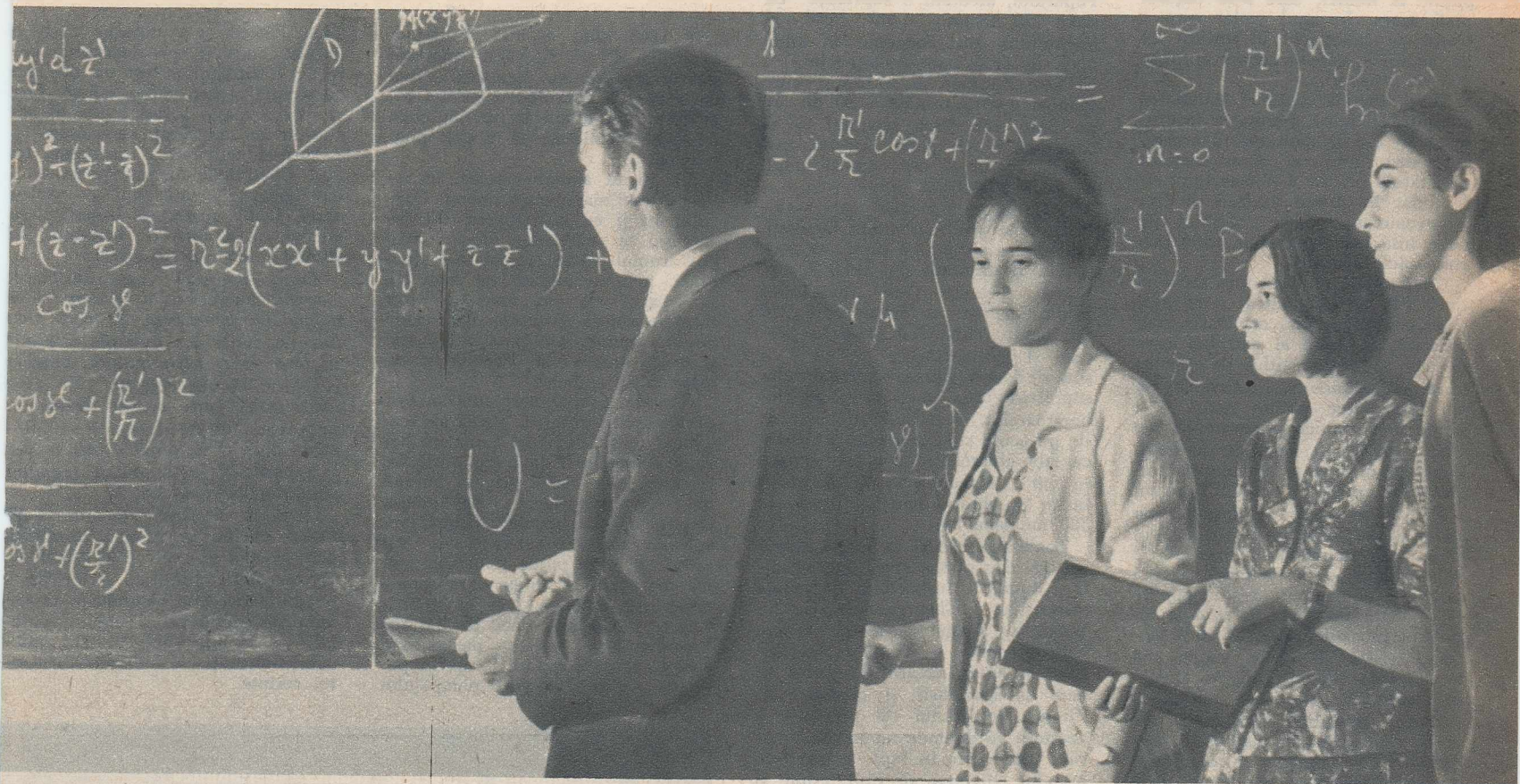
Ei bine, pentru acest tînăr care eram eu, revenit de la Paris cu proaspătul titlu de doctor în matematici, plin de nădejde și arzînd de dorința de a face ceva în lumea de infinite frumuseți a matematicilor, pentru acest tînăr nu s-a găsit nici un post în învățămîntul superior. Erau atît de puține posturi, atît de mică „cererea”... Cu mare greutate am obținut un loc de asistent onorific, adică neplătit, pe lângă un reputat profesor universitar. Apoi, după ani de zile, după concursuri deosebit de pretențioase, am lucrat în învățămînt, la Școala politehnică, la Facultatea de arhitectură și numai tîrziu, foarte, foarte tîrziu, la Facultatea de matematică-mecanică, spre care tindeam de la bun început.

Pe cît de reale erau odinioară greutățile, stăvilele ce se ridicau în calea tinerei generații, pe atît de adevărat este astăzi că oricine vrea

ancheta

„flacării”

Acestor tineri studenți de la Facultatea de matematică-mecanică li se deschid în față perspective nevisate de înaintașii lor. Tânăra generație găsește în condițiile socialismului un câmp larg de activitate creatoare, de aplicare a cunoștințelor științifice.

să se dăruiască matematicilor are toate condițiile pentru a se realiza în acest câmp vast de creație. Cercetarea matematică a devenit o profesie prețuită, larg deschisă tuturor celor înzestrați pentru ea și hotărâți să muncească.

În fond, nu este vorba aici numai de cercetare matematică. Activitatea științifică în general ocupă azi un loc de frunte în țara noastră, în ansamblul construcției socialiste. Aceasta rezultă limpede din faptul că un document atât de important ca proiectul de Directive ale Congresului al IV-lea al partidului relevă în mod expres ca „...dezvoltarea economiei și culturii în perioada anilor 1966-1970 impune intensificarea și continuarea ridicării a nivelului cercetării științifice”.

Și, mai mult decât atât, partidul subliniază cu tărie însemnătatea deosebită a cercetării științifice originale. Îndeplinirea acestei sarcini cere, desigur, și substanța umană corespunzătoare — în cazul de față matematicieni cu pregătire corespunzătoare.

Majoritatea absolvenților facultății noastre intră — cum e și firesc — în învățământul mediu. Cam 5-10 la sută trec în învățământul superior. În fine, cel puțin 5 la sută, elemente de vîrf, se îndreaptă spre institutelor de cercetări ale Academiei sau ale departamentelor. Alții sînt atrași — așa cum se întîmplă în mod curent în ultimii ani — în

întreprinderi sau organizații economice, unde sînt chemați să lege în chip concret cercetarea fundamentală de tehnica și tehnologia aflate în neîntrerupt progres.

Prin urmare se poate aprecia că 15-20 la sută dintre absolvenții noștri pășesc în viață ca cercetători și specialiști (matematicieni sau mecanicieni). Majoritatea acestora se înscriu apoi la aspirantură. În 15 ani numai din rîndul absolvenților facultății noastre se numără 47 de candidați în științe, ceea ce depășește o dată și jumătate numărul tuturor doctorilor în științe matematice formați în decurs de 75 de ani în vechea Românie! Trebuie să remarc și faptul că în timp ce aproximativ două treimi dintre doctorii în matematici din trecut au desfășurat o activitate de cercetare și după susținerea tezei — actualii candidați în științe se ocupă, aproape în totalitatea lor, în mod statornic de cercetare.

Privind amfiteatrul plin, chipurile preocupate ale celor care dau examene, lumea veselă și optimistă a studenților simt cum mi se umple inima de bucurie și mîndrie. Pe zi ce trece devine tot mai limpede că schimbul cel nou de cadre pentru cercetarea matematică este asigurat. În toate disciplinele, inclusiv matematica, în rîndul celor 110 000 de cadre care urmează să fie pregătite în viitorul cincinal tînăra generație de cercetători e prezentă!

POLITEHNICA — IERI, AZI,

MÎINE

prof. dr. Ing. Radu VOINEA
membru corespondent al Academiei R. P. Române,
prorector al Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej”

În fiecare vară, o nouă promoție de ingineri își ia rămas bun de la noi, cadrele didactice ale institutului. Fiecare încearcă o emoție în felul său. Pentru noi — veșnica întrebare: cum se va comporta „pe teren” acest delicat material uman pe care-l pregătim, de-a lungul ațitor ani, și pe care-l oferim acum construcției socialiste? Acum, în preziua celui de-al IV-lea Congres al partidului, această întrebare capătă o rezonanță și mai profundă.

Institutul îi pregătește pe toți în așa fel încît, ulterior, fiecare să-și poată alege singur calea — către unitățile industriale și agricole, către proiectare sau către cercetarea științifică.

Această din urmă activitate își capătă adevăratul relief, poate fi just evaluată, dacă o proiectăm pe fundalul dezvoltării impetuoase a tehnicii în țara noastră. Avem nevoie de cercetători înzestrați cu calitățile și cunoștințele corespunzătoare promovării tehnicii celei mai înaintate în toate ramurile economiei naționale. Aceasta, potrivit aprecierilor făcute în proiectul de Directive ale Congresului al IV-lea al P.M.R., „...reprezintă o condiție principală pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor prevăzute în planul pe anii 1966-1970”.

În institutul nostru, pregătirea inginerilor pentru trebuințele muncii

de cercetare în domeniul științelor tehnice se face, bineînțeles, în primul rînd în cadrul procesului de învățămînt care, așa cum e conceput azi, furnizează studenților nu numai cunoștințe de strictă specialitate, ci le deschide și un orizont intelectual larg.

Astăzi, mai mult ca oricînd, unui inginer, unui cercetător nu-i este îngăduit să se limiteze la cunoștințele căpătate „în școală”. În scurt timp el ar fi depășit atît de cerințele producției, cît și de progresul științei și tehnicii în ansamblu. Dar cunoștințele pe care tineretul le capătă în institut creează un potențial științific și tehnic care face posibilă, în viitor, adaptarea absolvenților la orice progres.

Îmi amintesc însă că pe vremea studentiei mele — sînt de atunci doar vreo 25 de ani — auzeam adesea voci care ne atrăgeau atenția asupra faptului că sîntem *elevi-ingineri* și nu studenți-ingineri, cu alte cuvinte eram chemați să ne pregătim pentru o meserie ca oricare alta, fără perspectiva unor preocupări științifice „ca la universitate”. De altfel, nu era vorba de o simplă părere, ci de o mentalitate care stătea la baza programului de învățămînt. Cît de departe sînt anii aceia!

(Continuare în pag. 14)

Spre deosebire de trecut, astăzi tinerii înzestrați cu calități deosebite sînt atrași în cercurile științifice studențești, care au căpătat o anumită tradiție.

Ele s-au dovedit viabile și eficiente. O primă și importantă dovadă — rezultatele originale, nu puține la număr, care s-au obținut pînă acum. În anul școlar care a trecut au funcționat în institut 44 de cercuri în care au activat aproape 900 de studenți.

Mulți tineri își continuă activitatea științifică și după absolvirea institutului. În cursul lunii mai a acestui an, patru dintre ei și-au susținut disertațiile pentru a obține titlul de candidat în științe tehnice. A fost un eveniment foarte obișnuit. Pe mine însă cifra m-a izbit, mi-a răscolit unele amintiri.

Cînd mi-am susținut teza de doctorat (de altfel, pentru acest gest eram considerat un „original”), am constatat că eram al patrulea care dorește să obțină titlul de doctor în științe tehnice în... ultimii 30 de ani. Am putut obține acest titlu grație unei munci perseverente, ale cărei dificultăți, nedrept de mari, le-am putut învinge cu ajutorul regretatului profesor Mihail Hangan.

Firește, le e greu aspiranților de astăzi de la politehnică, care se pot adresa oricînd unuia din cele 50 de cadre didactice ce îndrumă această activitate, le e greu să-și imagineze că altădată un tînăr în situația lor trebuia, în mod practic, să se pregătească și să se ajute singur, să împlinească singur golurile pregătirii științifice din anii studenției.

Munca științifică desfășurată de absolvenții noștri în institutele Academiei R. P. Române, ale ministerelor, în laboratoarele unor mari întreprinderi, rezultatele pe care le obțin ne incredințează că ceea ce facem noi, cei din învățămîntul tehnic superior, dă rod.

Și va da rod și mai bogat în viitorul cîncinal, al cărui principal

obiectiv în domeniul învățămîntului superior îl reprezintă construirea noului Institut politehnic din București.

Amplasat lângă malul Dimboviței între cele trei mari artere de circulație: Splaiul Independenței, șoseaua Grozăvești și bulevardul Armata Poporului, afectînd o suprafață de circa 170 hectare, noul local al institutului este conceput în stilul unei adevărate „universități tehnice”. El este destinat să formeze cadre tehnice pentru următorii 20 de ani pe baza actualelor facultăți și să corespundă, și după această perioadă, în urma unor transformări, pe încă 80-100 de ani!

Organizată pe „profile” care înglobează una sau mai multe facultăți, politehnica va avea o suprafață construită desfășurată de 214 000 mp. Pentru procesul de învățămînt propriu-zis ea va dispune de 270 săli pentru cursuri și proiecte, precum și 29 amfiteatre cu peste o sută de locuri. Aproape jumătate din suprafața utilă va fi destinată laboratoarelor, și trebuie subliniat că de pe acum s-au luat măsuri pentru ca laboratoarele să poată fi extinse în viitor. Valoarea lucrărilor planificate în viitorul cîncinal depășește 500 milioane lei.

Toate aceste cifre indică în modul cel mai clar perspectivele de dezvoltare rapidă a Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din București, atenția deosebită pe care partidul nostru o acordă învățămîntului superior, creării de cadre tinere de specialiști și oameni de știință. De gradul de pregătire a acestora va depinde nu în mică măsură traducerea în fapte a însușeștoarelor Directive ale Congresului al IV-lea al Partidului Muncitoresc Român, vor depinde înflorirea și prosperitatea patriei noastre socialiste, creșterea bunăstării materiale și spirituale ale întregului nostru popor.

VIDUL,

O PROBLEMĂ COMPLICATĂ

George COMȘA, fizician

În 1948, cînd a fost înființată Academia R. P. Române, moment care a reprezentat începutul unei noi etape în dezvoltarea științei românești, mă aflam în ultima clasă de liceu, înclinînd să urmez politehnica.

Am lucrat apoi, o vreme, în redacția unui ziar pentru tineret. Contribuam și eu la acțiunea de încurajare a cititorilor de a păși pe drumul către cercetarea științifică, acțiune inițiată de ziar. Nu știu exact cît de mari au fost efectele asupra cititorilor. Eu însumi m-am convins. Am părăsit redacția și m-am înscris la Facultatea de matematică și fizică.

Încă din timpul studenției am fost primit în Institutul de fizică al Academiei R. P. Române. Cum am devenit cercetător? Iată împrejurările. Lucram la o temă privind studiul unor fenomene legate de emisia electronică a metalelor. Pentru rezolvarea temei era nevoie de vid ultraînalt, care putea fi obținut numai cu ajutorul unor așa-numite pompe de ionizare. Nici în străinătate ele nu existau decît de 2-3 ani. Încercînd să înțeleg mecanismul acestor aparate mi-am format o părere proprie asupra pompajului

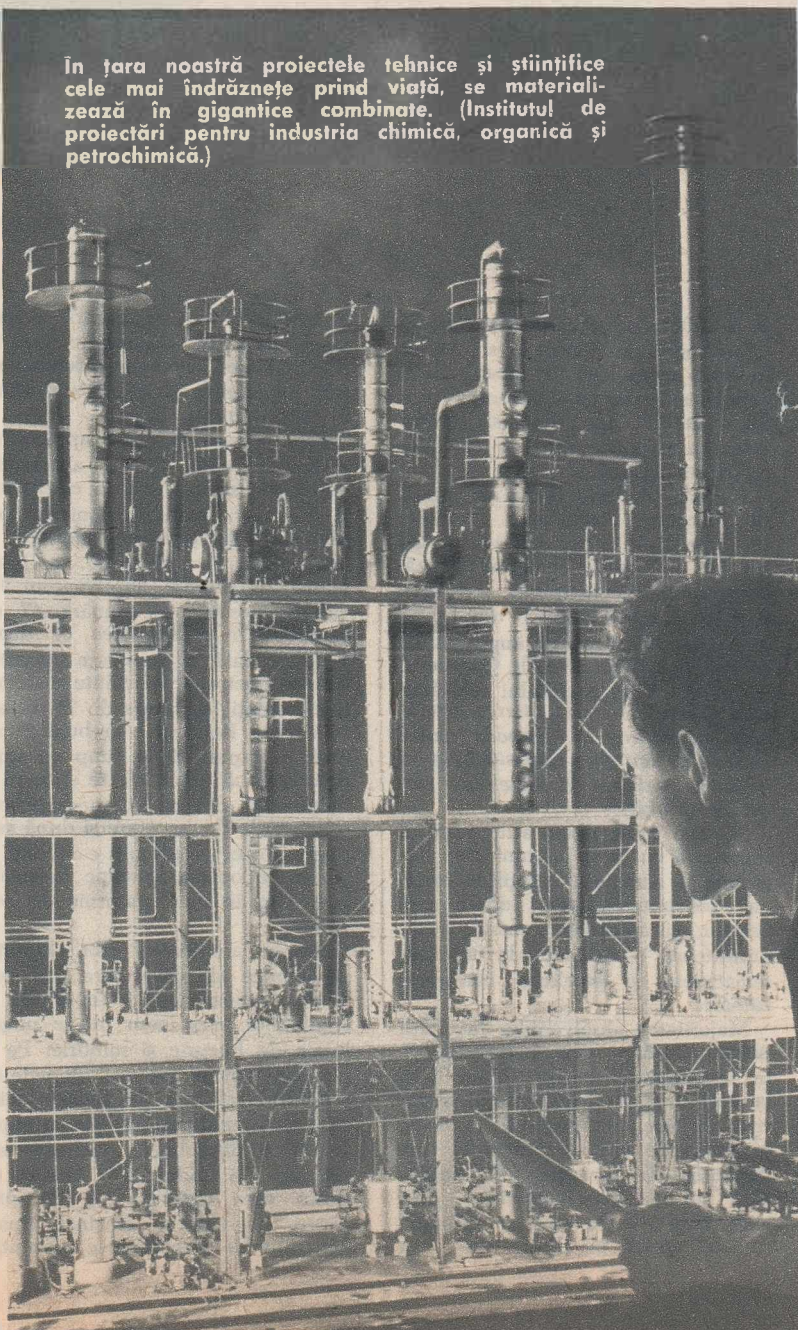
ionic. Părerea s-a dovedit a fi o ipoteză nouă și, pe deasupra, corectă. Rezultatul a fost un nou tip de pompă pentru vid ultraînalt. Dar rezultatul major a fost faptul că am devenit cu adevărat cercetător.

Această activitate a continuat, nu fără dificultățile inerente profesiei, dar bogată în satisfacții — pentru care, efectiv, merită să trăiești și să lucrezi în minunatul laborator al științei românești de astăzi!

Cînd vorbește de satisfacții, George Comșa are în vedere, fără îndoială, și aprecierea de care s-a bucurat multe din lucrările sale atît în țară cît și peste hotare, precum și faptul că un colectiv din care făcea și el parte a fost distins cu un premiu al Academiei R. P. Române și că el personal a fost invitat și a participat la numeroase reuniuni științifice internaționale.

Partidul, al cărui îndemn l-am urmat intrînd în munca științifică, cere ca una din direcțiile principale ale cercetării științifice să fie axată pe perfecționarea continuă a proceselor de producție. „Tehnica vidului” își va aduce și ea, fără îndoială, contribuția la îndeplinirea acestei cerințe.

În țara noastră proiectele tehnice și științifice cele mai îndrăznețe prind viață, se materializează în gigante combinate. (Institutul de proiectări pentru industria chimică, organică și petrochimică.)

TÎNĂRA GENERAȚIE

FORMATĂ PE DE-A-NTREGUL ÎN ANII PUTERII POPULARE A ADUS ÎN LABORATOARELE DE CERCETĂRI O NOUĂ DOZĂ DE ENTUZIASM ȘI PASIUNE. CONDIȚIILE MATERIALE ȘI SPIRITUALE CREATE ÎN ROMÂNIA SOCIALISTĂ AU DESCHIS PORȚILE TUTUROR ÎMPLINIRILOR.

AM INVITAT LA DISCUȚIA NOASTRĂ TREI TINERI CERCETĂTORI (ÎN ȘTIINȚĂ TINĂR ÎNSEAMNĂ, ÎN ORICE CAZ, PÎNA LA 40 DE ANI, IAR EI NU DEPĂȘESC 35!). ESTE ÎNTERESANT DE REMARCAT CITE TRĂSĂTURI COMUNE DE SPIRIT AU CEI TREI INTERLOCUTORI AI NOȘTRI, ÎN CIUDA DOMENIILOR CU TOTUL DIFERITE ÎN CARE SE MANIFESTĂ. PRIN ACEASTA EI SÎNT REPREZENTATIVI PENTRU TINĂRA GENERAȚIE ÎN ȘTIINȚĂ.

De la parcela de experimentare a Institutului central de cercetări agricole la milioanele de hectare ale agriculturii socialiste există o „circulație” intensă, în ambele sensuri...

„MASA DE STUDIU”: SUTE DE MII DE HECTARE

Alexandru MĂIANU
candidat în științe agricole

Peste o sută de lucrări publicate, dintre care 5 cărți și 64 de lucrări științifice — iată un bilanț încurajator pentru un stagiu de cercetare de 11 ani. Interlocutorul nostru, pedolog specializat în ameliorarea solurilor salinizate, a cercetat până acum, singur sau împreună cu alții, aproximativ un sfert de milion de hectare.

Am oscilat, la începutul studiilor, în anul 1948, între agronomie și

științele naturale. Balanța a înclinat de partea celei dintii, deși pasiunea pentru științele naturale nu m-a părăsit, și astfel am devenit pedolog. Din timpul studenției am îndrăgit complexa știință a solului, studiile efectuate în perioada de pregătire a lucrării de diplomă furnizând material și primei mele monografii, publicate mai târziu.

M-am specializat apoi în cercetarea și valorificarea solurilor ne-

productive și slab productive, obținând rezultate interesante cu privire la valorificarea solurilor salinizate și a celor aluviale (din luncile riuurilor). În acest sens am contribuit cu partea corespunzătoare la lucrarea „Metode de cercetare a solului” (1964) și am colaborat la întocmirea cărților „Pedologie ameliorativă” și „Monografia Luncii Dunării” (ambele sub tipar).

Aș putea aminti aci și lucrarea „Salinizarea secundară a solului” (pe care, adăugăm noi, acad. prof. Gr. Obrejanu a apreciat-o ca fiind sinteza tuturor cercetărilor efectuate pînă în prezent asupra problemei, atît în țară cit și în străinătate). Monografia, apărută în preajma celui de-al VIII-lea Congres internațional de știință a solului care s-a ținut anul trecut la București, are ca obiect prevenirea și combaterea unuia dintre pericolele care amenință solul în marile incinte îndiguite și irigate. Am încercat să fac din acest subiect un domeniu de

sine stătător, cu metodă și concepție unitare, cu nomenclatură proprie proceselor de salinizare secundară și măsurilor de prevenire și combatere. Faptul că lucrarea a fost difuzată în circa 30 de țări, interesul cu care a fost primită la congres, e-courile favorabile în diverse țări, reprezintă motive de profundă satisfacție. Este și acesta un mesaj al tinerei generații de cercetători crescute de partid!

Cercetarea în agricultură are de făcut față unor sarcini deosebit de importante, pe linia înfăptuirii Directivelor Congresului al IV-lea al P.M.R. Și dacă ar fi să mă refer numai la pedologie, este suficient să amintesc că la sfîrșitul perioadei 1966-1970 se prevede că suprafața irigată va ajunge la 600 000 de hectare, iar cea apărată de inundații — la 1,5 milioane de hectare. Se poate oare visa un teren mai vast de aplicare în practică a cercetărilor oamenilor de știință?

DIALOGUL CU CHIMIA

A. T. BALABAN, chimist
membru corespondent al Academiei R. P. Române

Pot spune, jumătate în glumă, jumătate în serios, că mi-am început activitatea în cîmpul atît de vast al chimiei în clasele inferioare de liceu, într-un mic laborator improvizat. De atunci am fost fermecat de această știință, de atunci am început — firește, în forma cea mai simplă — dialogul cu natura. Un dialog care seamănă uneori cu un duel, alteori cu un asediu și care (dacă ai puțin noroc!) te poate duce la descoperirea comorilor lui Aladin.

Pe atunci rezolvam probleme de mult rezolvate, dar căutarea adevărului mi-a folosit. Celelalte laturi ale cercetării — încadrarea în frontul actualității științifice românești și mondiale, soluționarea unor probleme noi, pe baza unei documentații sistematice — mi s-au dezvoltat, desigur, abia în anii facultății și în cursul stagiului de aspirantură, pe care l-am făcut în laboratorul de chimie organică al Institutului politehnic din București condus de acad. C. D. Nenișescu. Acolo am învățat că cercetarea științifică înseamnă pasiune, muncă, concentrare asupra unei singure probleme, inspirație, îndemnare și perseverență. Acolo am înțeles că a fi cercetător științific nu înseamnă numai o realizare personală, ci și o obligație față de societatea care ți-a creat puțința de a te desăvirși.

Pe drept cuvînt importanța cercetărilor originale a fost subliniată recent de primul secretar al C.C. al P.M.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, care arăta: „A renunța să cercetăm noi înșine înseamnă a rămîne în urmă față de dezvoltarea mondială...”

În ceea ce mă privește aș vrea să arăt că în prezent conduc un laborator de substanțe organice marcate cu izotopi radioactivi și cu izotopi stabili în cadrul Institutului de fizică atomică al Academiei R. P. Române. Cu ajutorul acestor izotopi urmărim în laborator „soarta” atomilor care intră în felurite reacții chimice. O latură principală a muncii o constituie studiile teoretice asupra naturii caracterului aromatic și precizarea de noi compuși.

Ne permitem să-l intrerupem pe

interlocutorul nostru pentru a nota că termenul „precizare” nu are aci nimic metafizic. Se știe că în știință previziunea bazată pe fapte este pe deplin posibilă. Iată un exemplu chiar din domeniul în care ne aflăm: timp de aproximativ 50 de ani, chimiști cu renume din diferite țări au încercat să sintetizeze un compus complex și foarte nestabil — ciclobutadiena — a cărei existență fusese „prezisă”. Pentru prima oară această sinteză a fost realizată acum cîțiva ani de către un colectiv condus de acad. C. D. Nenișescu.

Studiile de care am vorbit fac parte din domeniul cel mai actual al chimiei organice. Ele deschid căi noi de dezvoltare acestei științe, care în anii ce vor veni va avea un cuvînt tot mai greu de spus în țara noastră. Amplul program trasat în proiectul de Directive ale Congresului al IV-lea al P.M.R. precizează că „orientarea generală a cercetărilor are la bază dezvoltarea cercetării fundamentale și a celei aplicative, îmbinate armonios; ...sporirea aportului științei în realizarea obiectivelor planului economic...”. Or, este lesne de înțeles însemnătatea acestui aport în cazul chimiei de pildă, dacă avem în vedere că industria noastră chimică își va mări producția globală de circa 2,3 ori în viitorul plan cincinal.

Pentru a reveni la activitatea mea aș vrea să menționez că alegerea ca membru corespondent al Academiei R. P. Române se datorește cercetărilor în domeniul compușilor heterociclici ai oxigenului, borului și azotului — care au dus la noi reacții și sinteze, la substanțe cu proprietăți noi.

Consider că a fi ales la vîrsta de 33 de ani în cel mai înalt for științific al țării reprezintă, înainte de toate, un semn al tinereții orînduirii noastre, care poate și știe să crească, să încurajeze, să promoveze tînăra generație în știință, ca și în toate celelalte sectoare ale construcției socialiste.

Intervluri consemnate de A. COSTA
Fotografii de S. STEINER

O artă pe dimensiunile zilelor noastre:

de Corneliu BABA
artist al poporului

La fel ca ceilalți muncitori din domeniul culturii, artiștii plastici vor sublinia, în lumina proiectului de Directive, perspectivele ce privesc creația, salutând solitudinea de care se bucură arta din partea conducerii de partid și de stat. O datorie de onoare ne obligă pe toți, dincolo de angajamentele formale, să revizuiem din nou rolul nostru în statul socialist și răspunderea ce o avem față de creație.

Pictura, sculptura sau grafica pe care o facem trebuie să ne reprezinte în primul rând pe noi la dimensiunile noastre, la posibilitățile sensibilității și gândirii noastre. Orice încercare de-a forța fals modul de expresie, de teama de-a nu ne arăta ceea ce sintem și pentru dorința de-a ne îmbrăca în haine străine, nu vor face decât să reprezinte un aspect mediocru al așa-zisei creații. Avem un specific care, dincolo de motivul național — consumat la această oră pînă la epuizare — poate fi admirabil exprimat printr-o sensibilitate ce ne este proprie și de care nu trebuie să fugim, impunându-ne-o pe-a altora de peste mări și țări.

Indiferent de manieră, de stil, de exprimare în două sau trei dimensiuni, de metaforă sau de simplul dialog direct cu natura, există un singur fel de artă: cea bună.

Pastașă, imitația, maimuțarea, oricît ar fi susținute de critica ce nu urmărește de multe ori decât singurul scop de a se întrece în descoperirea *noutății*, toate acestea nu vor reuși să afirme decât o goliciune de exprimare.

Plastica trece printr-un moment de frământare, de căutare, în care va fi necesară găsirea unui echilibru. În centrul preocupărilor noastre trebuie să existe credința în rolul mare al meseriei pe care o facem, adresîndu-ne unor oameni a căror prezență nu trebuie în nici un caz să o eliminăm din creația noastră de dragul unor enigme de mult perimate, ajunse la noi cu întîrziere.

Arta se adresează cuiva. În cazul nostru, nu unor negustori cu bani mulți și cu gusturi îndoielnice, ci unor oameni simpli, cu bun-simț, pe care îi iubim. A-i emoționa pe aceștia — iată supremul nostru angajament de azi și de totdeauna.

Marcel CHIRNOAGĂ :
Pescuit

Paul ERDŐS :
Fata cu părul negru

Const. LUCACI :
Oțelar

Henri CATARGI :
Cazangerie la Grivița

Octav GRIGORESCU :
Restaurant

LA IZVORUL VIETII

Dumitru GHIATA :
Natură statică cu mere

Ion IRIMESCU :
Lupeni 1929

Artiștii plastici întâmpină cel de-al IV-lea Congres al P.M.R. prin trei mari expoziții interesante, variate și de amploare : o expoziție retrospectivă aflată în sălile Muzeului de artă al R. P. Române prezentând o selecție din cele mai valoroase picturi și sculpturi realizate în ultimii cinci ani ; o expoziție anuală de stat a graficii, ce se va deschide în sălile Muzeului Stimu ; și expoziția de stat a artelor decorative din sala Dalles.

Ne aflăm deci în prezența activă a tuturor genurilor și aproape a tuturor artiștilor plastici. Ocazie rară și importantă, ce ne oferă posibilitatea unei priviri de ansamblu asupra creației artiștilor noștri. Ne oprim, în rândurile de față, doar la primele două expoziții (cea a artelor decorative urmînd a face obiectul unui material aparte — N. R.).

Este un adevăr, repetat pe bună dreptate, că realizările artiștilor noștri izvorăsc din sursa autentică a vieții însăși, că exprimă varietatea multiplelor aspecte ale patriei noastre socialiste, înfăptuirile și chipurile luminoase ale constructorilor socialismului și că în procesul făuririi imaginilor artistice creatorii folosesc un limbaj original, inspirat, consecință firească a unor personalități distincte, bogate în fantezie creatoare, iscoditoare și ambițioase de a cuceri culmile măiestriei, de a continua o tradiție strălucită.

Sînt reuniți în sălile Muzeului de artă al R. P. Române artiști care au dus, prin creația lor, faima artelor noastre și peste hotare : Corneliu Baba, Al. Ciucurencu, Henri Catargi, Dumitru Ghiatǎ, Lucian Grigorescu, Ion Mirea, Covaliu Brăduș, Eugen Popa, Gh. Șaru, Ion Gheorghiu, Ion Pacea, Ion Bițan ș.a. sau artiști tineri care intră cu proșpețime impetuoasă și curaj în sălile templului nostru artistic : Paul Gherasim, Mihai Popa, Sabin Bălașa, Ion Sălișteanu, Vladimir Șetran, Victor Cupșa, Vincențiu Grigorescu, Iacob Gheorghie ș.a.

Fiecare tablou sau sculptură are tehnica sa, un mijloc practic de a se manifesta ; un mijloc și nu un scop, deoarece fiecare urmărește o realizare de artă și aceasta presupune o tehnică perfect corespunzătoare. Cu toată varietatea sa, expoziția atestă o unitate în concepția artistică, în obiectivitatea artistului față de realitate, în exprimarea idealurilor umaniste ale epocii noastre. Variate și expresive sînt și lucrările de sculptură, în care simbolul,

sinteză a aspirațiilor contemporane, începe să-și dobîndească forme proprii și inedite, desprinsă de formele legate exclusiv de figurarea fizică a omului.

Desigur că multe dintre lucrările expuse ne reamintesc expozițiile în care au fost prezentate anterior ; există și lucrări noi dar, noi sau vechi, ele ne apar în ansamblul expoziției ca inedite, reconsiderînd prin ele sentimentele și imaginația artiștilor, reconstituind, sub îmbrăcămintea culorilor, personalitatea unor adevărați propagandiști ai optimismului revoluționar al epocii noastre.

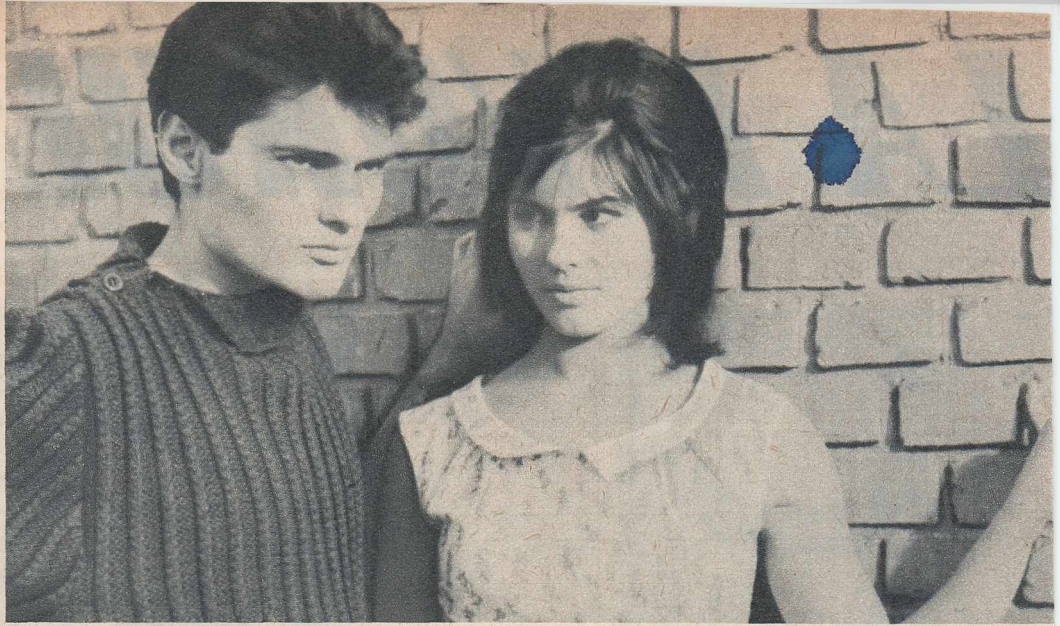
În ceea ce privește grafica, recunoaștem un progres sensibil față de anii anteriori, în primul rînd în îmbogățirea tehnicilor și a mijloacelor de expresie. De mult desenul și gravura au depășit sensul clasic al definițiilor graficii în funcție de creion sau de dăltița gravorului — azi ele sînt genuri complexe și complicate, exprimînd idei în învelișul personal al fanteziei creatoare a fiecărui artist, în tehnici complicate și originale : monotip, encaustică, politiție în culori, linogravură în culori, combinații de tuș, tempera și pastel ș.a.m.d. De fapt, grafica în acest an se prezintă mai „picturală”, în sensul folosirii abundente a culorii. Ar fi impropriu să numim această expoziție salon de alb și negru. Există, de asemenea, o tendință discutabilă la unii artiști de a îmbina — sau complica — compoziția prin suprapunerea mai multor scene, adesea fără o legătură logică între ele. Procedetul acesta, folosit cu ani în urmă de V. Kazar și însușit apoi de Octav Grigorescu, s-a generalizat și la alți artiști ca Florin Ciubotaru, Emilia Baboie, Vasile Celmare ș.a. El izvorăște însă uneori din dorința artiștilor de a lărgi sfera investigațiilor, de a cuprinde cît mai vast realitatea în complexitatea aspectelor sale, alături de năzuința lor legitimă de a se exprima într-un limbaj modern. În acest fel, grafica noastră a devenit prin excelență un mijloc artistic de transcriere a observațiilor, de interpretare, de exprimare deschisă a unor idei și totodată un joc al fanteziei și experimentelor plastice.

În ansamblul său, expozițiile de care am vorbit sînt rodul unei munci sîrguicioase, serioase, al unei munci ce tinde să facă din fiecare lucrare o operă de artă finită, caracterizată prin actualitatea conținutului și originalitatea exprimării artistice.

M. DEAC

FILM

Noi producții românești

Doi debutanți în „Cartierul veseliei”; Manole Marcus și Clara Sebök și Adrian Moraru.

Un nou chip al lui Vulpașin: Ion Dichiseanu.

Ion Dichiseanu: „Un rol dificil”

Adusă pe ecran de către Francisc Munteanu, „Domnișoara Nastasia” a lui G. M. Zamfirescu a îndurat multe și neîndreptățite transformări.

„Dincolo de barieră” — numele filmului — ecranizare liberă, cum nu se poate mai liberă după piesă, a fost primit la cel de-al II-lea Festival al filmului românesc de la Mamaia cu sentimentul unei așteptări neîmplinite, cu serioase rezerve.

Un centru de interes artistic rămâne interpretarea lui Vulpașin de către actorul Ion Dichiseanu.

— Care a fost prima neliniște pe care ați simțit-o în momentul când ați fost anunțat că veți juca rolul lui Vulpașin? Pe scenă, până acum, fusese încredințat unor actori mult mai în vîrstă.

— Mi-a fost teamă de rol. Nu numai din cauza dificultății sale, ci și, poate, datorită faptului că până atunci cinematografia mă chemase de cele mai multe ori să dau viață — dacă se poate spune așa — unor anumite exemplare de june-prim, ușuratici. Mă săturasem de ei ca de mere acre.

— Vulpașin pune în cale oricărui actor multe piedici. Dumnezeuastră pe care o socotiți numărul unu?

— Rolul acesta, cred eu, trebuia interpretat în cea mai mare parte cu sufletul la gură; Vulpașin este dur, violent, forța pare să irumpă din el la cea mai ușoară atingere. Impresia aceasta de continuitate în simțire, în acțiune nu e ușor de rezolvat într-un film care, se știe, se face pe bucățele. Și apoi, nu trebuia să uit un lucru, esențialul: caracterul lui nu este structurat exclusiv pe violență; omul acesta, care o iubește pătimaș pe Nastasia — singura oază de frumusețe — simte că există în el puterea de a deveni altceva decît ceea ce este, de a nu mai fi spaima celor din jur: are nevoie însă, pentru a transforma această posibilitate în fapt de viață, de o certitudine, de o justificare mai degrabă: dragostea Nastasiei. Respins, prăbușirea sa va fi totală.

— Care dintre secvențele filmului v-a dat o deosebită bătaie de cap?

— Nu știu... Parcă mi-e greu să mă opresc acum asupra vreuneia. Mă gîndesc totuși la scena omorării lui Luca; nu la duritatea momentului în sine, nu la „infigerea cuțitului”, ci la acel „iartă-mă Luca” ce trebuia să vină firesc, de undeva din adîncul sufletului lui Vulpașin, un suflet pe care puțini i-l cunoșteau.

PROFIL: Manole Marcus

Filmul „Cartierul veseliei”, realizat de Manole Marcus și operatorul Sandu Intorsoreanu după un scenariu de Ioan Grigorescu și Manole Marcus, a fost distins la cel de-al II-lea Festival al filmului românesc de la Mamaia cu „Premiul pentru cea mai bună regie”.

Pare a fi unul dintre acei regizori care, înainte de a trage primul tur de manivelă, și-a construit în cap filmul, bucățică cu bucățică, în așa fel încît cel puțin o dată l-a văzut de la început pînă la sfîrșit.

Nu o senzație de lucru prea mult întors pe o parte și pe alta ne face să spunem asta și nici vreun soi de răceală ce se ivește, nedorită, de multe ori cînd se spune „stop” spontaneității.

Marcus este unul dintre acei artiști care lucrează cuprinși de o „sfîntă teamă”: teama de a nu înșela spectatorul; mai mult: teama de a nu fura — sau adormi — sensibilitatea acestui spectator, fie și cu cele mai nevinovate floricele de stil. De aici — semnul caracteristic al personalității sale regizorale: sobrietatea.

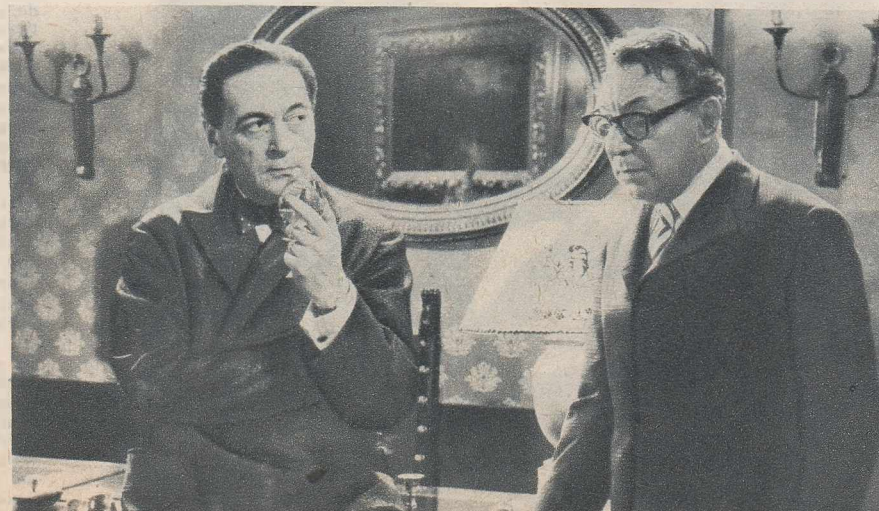
Să nu ne temem de acest cuvînt prea general. Dacă am căzut la înțelegerea că dintre toate adjectivele pe care le cunoaștem, pînă la urmă găsim unul care să i se potrivească cel mai bine unui

artist, atunci pentru Manole Marcus cel mai nimerit este acesta: „sobru”. Dar nu e vorba de o sobrietate neapărat crîncenă, cu vâluri cernite la tot pasul, ci mai degrabă de un anume simț al măsurii. Iar de aici nu se poate să nu țîșnească armonia. Ultimul său film, „Cartierul veseliei”, este o dovadă. Pornind de la un scenariu cu acțiuni întinse pe mai multe planuri (există în film povestea destinului unei familii, a unei iubiri pure și a altelei mai puțin pure, povestea acțiunilor de împotrîvire a unui grup de uteciști, istoria unei nevropate odrasle de exploatare etc.), Manole Marcus s-a ferit de un pericol de exploatare (ce-l păștea: acela de-a face din fiecare episod — și unde trebuia și unde nu trebuia — un nucleu de sine stătător; de aceea montajul său este de cele mai multe ori nervos, discursivitatea este intreruptă poate acolo unde — subiectiv vorbind — nu te aștepti, aparatul de filmat pare vesnic pus pe fugă (din păcate aceasta duce și la o fărîmițare a acțiunii); și tot din teama artificialității n-a legat toate aceste planuri prin vreo acțiune centrală, ci a lăsat să-și crolască drum firesc povestea care simbolizează însăși viața, istoria destinului familiei de muncitori. Cu aceasta începe și se sfîrșește filmul.

Chipul — din final — al copilului nou-născut poate să pară o metaforă prea bătorită, poate ușor desuetă (ceva cam asemănător cu în cercarea unor școlari cărori atunci cînd li se cere să descrie frumusețile naturii vorbesc neapărat despre răsăritul și apusul soarelui nouă, celor mari, ni se pare că asta a rămas definitivă treaba strămoșilor noștri literari). Judecată însă strict în obiect, metafora capătă justficare prin însăși ideea filmului: așadar, speranțele nu pot fi înfrînte, sacrificiul vieții, al fericirii nu este zadarnic, este spre binele celor care vin după noi.

Marcus nu-și sofisticază metafora cinematografică, nu construiește un braț al ei aici lîngă noi, iar altul la o distanță cit mai îndepărtată pentru a-i da cu orice profunzime. Într-un film ca al său — în care principalul chestiune filozofică a oamenilor era aceasta: cum să trăiești cinstit? — niste simboluri cinematografice complicate ar fi părut prețioase nelalocul lor, artificiale. Regizorul, atunci cînd apelează la un simbol, îl ia din rîndul lucrurilor obișnuite: o rochie bine scrobîtă ce se calcă sub ochii noștri, rochia unei întîlniri de dragoste, un batic negru al fetei ce și-a pierdut tatăl. Pentru cel care și-a propus să facă din film „o poveste simplă foarte simplă” este de ajuns

Recital de măiestrie: artiștii poporului Kovacs György și Ion Finteșteanu în „Runda 6-a”.

Trei documentare, trei tendințe

1) **SPRE CER** (scenariul și regia: Titus Mesaroș, imaginea Villy Goldgraber).

Poezia șantierului (căci există astfel de poezie) pare și-a găsit cu acest film abajul său cel mai firesc: aginea. Nedublă, neajută, nestrucată de nici un cut. „Spre cer” — al doilea m al lui Titus Mesaroș îninat constructorilor hidro-atralei „Gheorghe Gheoruiu-Dej” — e greu de comrtimentat undeva, într-un n anume. Un lucru pare jur: regizorul, hotărât să alizeze o sinteză în imani a muncii de pe șantier tr-un anume moment, nu s-a erdut printre macarale și inci; a luat din fiecare act cit trebuie, a selecțio- t tot ce i se părea a fi simdic (și ce grea trebuie să treaba asta în condițiile ui șantier copleșitor prin racterul și proporțiile sale) această înălțare a barajui „spre cer”. Și ce poate simbolic? Nu neapărat colstincilor, ci chiar materia care o călcăm în picioare ată ziua: pământul, piatra.

filmul acesta vedem descrcindu-se tone de pământ cavat, vedem transportinr-se tone de piatră; imagile revin ca un leitmotiv, urcă ar vrea să ne facă să uităm că avintarea spre er a construcției are rădăni uriașe, aici, la picioarele oastre, ale omului; iar una în aceste rădăcini este inșiși forța lui.

2) **OLTENII DIN OLTENIA** (scenariul, D. R. Popescu, Jex. Boiangiu, regia Alexanru Boiangiu, imaginea Paul Iolban).

Alexandru Boiangiu este în primul rind reporter; îi dăce să se amestece printre ameni, să stea de vorbă cu ei prietenește. Filmul și l-a ucraț ca un reporter, cu mifonul în mână. Din vorbă-n vorbă, din om în om, pe ecran ni se înfățișează patru portrete umane și, totodată, patru tablouri din Oltenia de azi. Oamenii se destăinuie neatingheriți (de multe ori nici nu știau că sint filmați), vorbesc despre ei, despre muncă, despre ce au făcut sau ce au le gând să facă, trîntesc cite un „măi, să vezi!” ori „firar a dracului de treabă!”; iresc, autentic, cu umor.

Filmul are ceva din spiritul nualit, dar și din mindria pe are orice oltean ar vrea

parcă să și-o acopere, nu într-ait însă incit să nu se mai vadă nimic.

Lucrul acesta se observă mai ales în ultima parte; un inginer își povestește pasiunea vieții lui: medicina veterinară. Omul ar fi putut să spună vorbe mari, să întrebunzeze poate chiar cuvîntul acesta „pasiune”. Nu. El istorisește necazurile pe care le-a avut cu părinții ce-i doreau altă meserie, iar ecranul ne arată din cînd în cînd imagini dintr-o unitate agricolă înfloritoare. Nu se amintește nicăieri: „Aici e o părticică din munca acestui om”, dar înțelegem foarte bine că de fapt asta vrea să spună filmul.

3) **LECȚIE ÎN INFINIT** (regia, Sergiu Nicolaescu, imaginea Vasile Nițu).

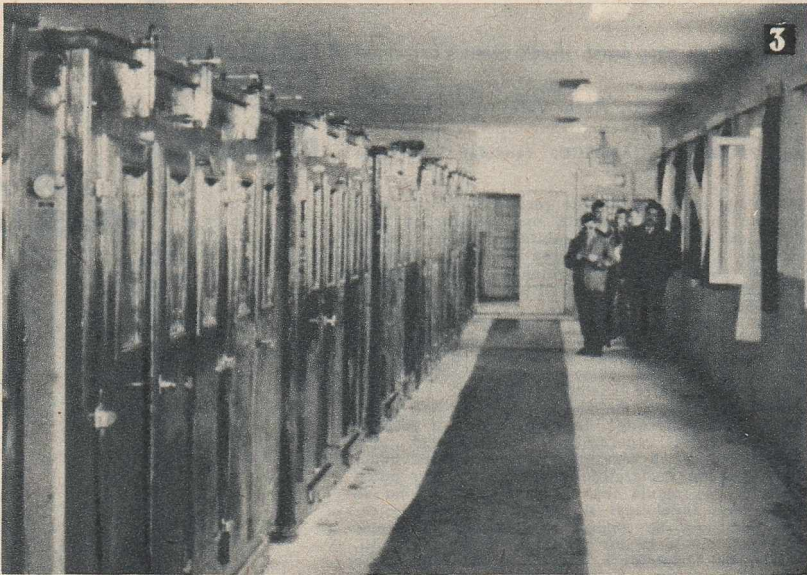
În spatele unui moto cam prețios și ușor didacticist, Nicolaescu a realizat un eseu cinematografic despre om, despre cea mai nobilă dorință din câte-l însoțesc: veșnica nemulțumire de sine, strădania continuă de autodepășire. Poate că am mai înflinit asocierea acestei năzuințe cu zborul de o clipă, în aer, al balerinei ori cu plutirea în văduduh a parașutiștilor (acestea două sint flințele purtătoare de simboluri în construcția filmului), dar nu cred că asta merită atenție, ci faptul că Nicolaescu a turnat simbolurile într-un aliaj unitar, cu o frumusețe proprie. Păcat însă că filmul se deschide cu o imagine care pare adusă de undeva, de prea departe, și lăpită pe corpul filmului fără o putere deplină și firească de justificare: marea cu pescăruși deasupra valurilor. Marea poate intruchipa pentru noi o mie și unu de lucruri; marea poate intruchipa și „tenacitatea, îndrjirea” de care vorbea o dată regizorul, dar filmul său nu avea nevoie de acest adaos. În schimb, ar fi cîștigat dacă ar fi stăruit asupra ideii că efortul individual de autodepășire are un sprijin în strădania asemănătoare a celor de lîngă noi. Oricum, ideea, chiar și sugerată, a fost tradusă plastic printr-o imagine de mare frumusețe și emoție (lansarea în grup a parașutiștilor), aplaudată ca un monolog shakespearian rostit de un mare actor.

1 Plutirea balerinei — simbol pentru „Lección în infinit” a lui Sergiu Nicolaescu.

2 După „4 000 de trepte spre cer”, Titus Mesaroș a realizat un nou documentar viguros, simplu, emoționant — „Spre cer”.

3 Un film a cărui trăsătură principală este autenticitatea: „Oltenii din Oltenia”.

Doi autori își definesc filmele

Ion Popescu-Gopo („De-aș fi... Harap-Alb”): „Timp de doi ani am citit în fiecare zi Harap-Alb (nu glumesc). Am descoperit în el sensuri, nuanțe și profunzimi nebănuite. Filmul nu este decît una din multele interpretări pe care le oferă basmul lui Creangă”.

Vladimir Popescu-Doreanu („Runda 6-a”): „Film polițist? Mai exact, generalizînd caracteristicile sale și ținînd seama de tematică și fabulație, aș spune că „Runda 6-a” este de fapt ceea ce se cheamă un film de acțiune. Că unii îi vor spune film de spionaj, de aventuri, polițist, se prea poate.

Filmul are cîteva din momentele clasice ale ficției categorii amintite”.

Pe platou, în timpul filmării la „De-aș fi... Harap-Alb”.

„Cite instituții muzicale — teatre de operă și operetă, teatre muzicale, orchestre simfonice și alte ansambluri de muzică — există în țara noastră?”

V. SPIRESCU
București

Răspunde muzicologul **PETRE CODREANU.**

Iubitorii de muzică din orice colț al țării noastre au astăzi, spre deosebire de trecut, posibilitatea de a asista la concertul simfonice, corale și de cameră, la spectacole de operă, operetă, balet sau estradă. Viața muzicală pulsează intens: repertoriul bogat, interpretări valoroase, calitate artistică ridicată, activitate la sediu și în deplasări. Statul socialist a creat cele mai prietnice condiții creșterii necontenite a producției artistice, înființând numeroase instituții, înzestrându-le cu aparataj și instrumente, asigurând formarea cadrelor de artiști s.a.m.d. Numai în Capitală activează: Teatrul de operă și balet, Filarmonica „George Enescu”, formațiile Radioteleviziunii, Orchestra simfonică a cinematografului, Teatrul de operetă, Teatrul satiric-muzical „C. Tănase”, numeroase ansambluri de cîntece și dansuri etc. Spectacolele de operă se pot viziona și la cele două opere din Cluj, la cele din Iași și Timișoara. Adevărate complexe muzicale, teatrele muzicale din Brașov, Galați și Constanța prezintă opere, operete, baleturi și spectacole de estradă. Acost din urmă gen poate fi urmărit și la Deva, Ploiești și Pitești. Menținându-ne în domeniul spectacolului muzical, amintind de ansamblurile de cîntece și dansuri din Suceava, Craiova, Timișoara, Tîrgu-Mureș, Baia-Mare ș.a. care valorifică bogățiile folclorului local. Comorile muzicii simfonice universale și românești din toate epocile formează repertoriul filarmonicilor și orchestrelor simfonice din Cluj, Iași, Timișoara, Craiova, Tîrgu-Mureș, Ploiești, Arad, Sibiu, Brașov, Botoșani, Bacău, Galați, Oradea, Satu-Mare. Dacă adăugăm că pe lângă unele din aceste instituții activează și corurile, orchestre populare, colective de soliști, avem un tablou cuprinzător al distribuției — în suprafață și pe genuri — a forțelor interpretative românești. Cifrele înregistrate în anualele statistice — 5 opere, 11 teatre muzicale de operetă și estradă, 17 orchestre simfonice, 8 mari ansambluri de cîntece și dansuri ale căror spectacole sînt văzute și audiate anual de peste 4,5 milioane oameni — sînt expresia concentrată a unei efervescențe artistice fără precedent în istoria culturii alit de înzestratului nostru popor. Faptul a mirat și entuziasmat pe vizitatorii străini, cu atât mai mult cu cît cîntăreții și instrumentiștii noștri sînt într-un asalt victorios al citadelor muzicale internaționale consacrate (vezi succesele de peste hotare ale unor soliști ca Nicolae Herlea, Elena Cernei, Dan Iordăchescu, ale ansamblurilor de balet, de operă etc., etc.). Făcînd astăzi, în preajma Congresului partidului, un asemenea bilanț, trebuie să subliniem faptul că marile succese obținute în acest domeniu sînt o urmărire a politicii partidului și statului socialist, a căror grijă pentru oamenii muncii, materializîndu-se și sub forma dezvoltării continue a culturii, constituie cea mai sigură garanție a unor noi victorii și pe acest tărîm.

„După ce au efectuat un zbor astral, navele cosmice se mai pot utiliza din nou?”

Onisim OPRIȚĂ, student
str. Matei Voievod 77, București

Răspunde ing. **FLORIN ZĂGĂNESCU**, candidaț în științe tehnice.

În prezent există mai multe metode de recuperare a cabinelor navelor cosmice cu echipaj. De regulă operația începe prin frînarea gazodinamică a mișcării pe orbită (după retrirea și orientarea prealabilă a cabinei), reducerea vitezei și a înălțimii de zbor; apoi se continuă cu diverse operații, eventual combinate, de frînare aerodinamică, pe ultima parte a traiectoriei de revenire pe Pămînt.

Este de remarcat succesul în cazul coboririlor lente întreprinse de ultimele două nave cosmice sovietice cu echipaj de tip „Voshod”. Comandantul de navă Komarov a declarat, de altfel, că nava, sau mai precis cabina cosmică, poate fi refoșosită în caz de nevoie pentru misiuni similare.

Specialiștii americani folosesc metoda coborîrii pe apă (amezizării) a navelor cosmice „locuite”. În cazul cabinelor cosmice cu echipaj de tip „Gemini”, operațiile de detectare și „pescuire” a cabinelor cosmice au fost efectuate în condiții bune. Și aceste aparate, conform declarațiilor specialiștilor, vor putea fi eventual refoșosite. De regulă însă această refoșosire nu se practică, deoarece timp îndelungat se studiază cu atenție cabina recuperată, pentru a se analiza comportarea diverselor materiale supuse acțiunii factorilor zborului cosmic: vibrații, variații foarte mari de temperatură, radiații cosmice și solare etc.

„Teatrul Național din Iași, teatru vechi și cu prestigiu, are desigur un istoric bogat. Aș dori să cunosc ceva din acest istoric.”

Rodica IONESCU
București

Răspunde **MIHAI FLOREA**, cercetător principal la Institutul de istoria artei al Academiei R.P. Române.

Iașul este leagănul primului spectacol în limba română, care a avut loc în seara de 27 decembrie 1816; s-a reprezentat atunci pastorală într-un act „Mirtii și Hloe”, prelucrare de Gh. Asachi după Gessner și Florian. Istoria consideră acest spectacol drept actul de naștere al teatrului românesc cult. Curînd după această dată diletanții moldoveni au trecut la piese mult mai grele, cum ar fi „Alzira” de Voltaire, „Oreste” de Alfieri și altele.

Inițierea Conservatorului filarmonic-dramatic în anul 1836, cu scopul de a se asigura o pregătire profesională corespunzătoare viitorilor actori, a însemnat un nou impuls dat mișcării teatrale ieșene. Cîțiva ani mai tirziu ideile „Daciei literare”, revistă care milita pentru o artă și literatură națională, pentru părăsirea „traducționianiei”, au imprimat teatrului un nou avînt, tînzînd a face din el o tribună de luptă cetățenească, un lăcaș pentru răspîndirea ideilor morale, a dragostei pentru istoria patriei, pentru cultivarea virtuților și osîndirea viciilor. Un moment de înflorire a cunoscut teatrul în 1840, cînd în fruntea lui s-au aflat, din păcate pentru prea scurtă vreme, V. Alecsandri, M. Kogălniceanu și C. Negruzzi.

În preajma revoluției de la 1848 și în a doua jumătate a secolului al XIX-lea se reprezintă din ce în ce mai multe lucrări originale ca: „Baba Hîrcă”, operetă de Matei Millo, pe muzică de Al. Flechtenmacher, „Chirițele” și alte piese de

INSTITUȚIILE MUZICALE DIN ȚARA NOASTRĂ

CITITORII CĂTRE CITITORI

Alecsandri, „Muza de la Burdujeni” de C. Negruzzi, precum și unele piese din dramaturgia universală: „Burghezul gentilom” de Molière, „Hoții” de Schiller, „Barbierul din Sevilla” de Beaumarchais etc.

În secolul al XIX-lea trupele ieșene au jucat în „Teatrul de vară”, apoi într-o casă a lui Mihail Sturdza amenajată ca sală de spectacole și cunoscută sub numele „Teatrul de la Copou”, în grădina de vară și în unele case particulare. În 1896 s-a inaugurat actuala clădire a Teatrului Național, pe scena căruia au jucat artiști celebri sau au dat recitaluri, concert, dintre care amintim pe Elena Teodorini, Aglae Pruteanu, Agatha Birsescu, Aristizza Romanescu, George Enescu etc. Iar în afară de aceștia și de alți. mari artiști ce au jucat permanent la Teatrul Național ieșean, nu au existat, în secolul trecut ca și în secolul nostru, trupe sau interpreți mai cunoscuți care să nu se fi oprit și în Iași, centru cu o veche și statornică tradiție culturală, din seva căruia s-au hrănit Matei Millo, State Dragomir, Costache Antoniu, C. Ramadan și mulți alții.

Noua istorie a teatrului din Iași, parte integrantă a istoriei generale a culturii noastre socialiste, este bogată în realizări de prestigiu. Spectacolele în care apar actori frunțiși ca Miluț Gheorghiu, George Popovici, Margareta Baciu se bucură de prețuire unanimă a publicului. La loc de cîntse se află piesele noastre de ieri și de azi, de la Alecsandri și Caragiale pînă la Camil Petrescu, Horia Lovinescu, Aurel Baranga etc. Teatrul din Iași, instituție de cultură națională, care poartă numele unuia din părinții dramaturgiei românești — Vasile Alecsandri — își aduce contribuția sa însemnată la dezvoltarea vieții spirituale din patria noastră, la educarea maselor de spectatori.

Următorii cititori doresc să corespundeze: Taqnes Tasula, Brăila, str. Șt. Gheorghiu 19; ilustrate; Marin Mui, mecanic-auto, Galați, Țiglina, bl. A 4, et. 2, ap. 51; muzică, cinema, ilustrate; Anton Stroce, lăcătuș-mecanic, Reșița, bl. „23 August”, et. 3, ap. 313; ilustrate; Elena Ciobanu, contabil principal, Vaslui, str. Ștefan cel Mare 33; muzică ușoară, cinema, ilustrate; Dorina Tatu, profesoară, Brăila, str. Castanului 16, cartier Radu Negru; ilustrate; Rodica Ghețu, elevă, Timișoara, str. Socrate 6; teme diverse; Ștefan Croitoru, instalator I.C.F. Meri, gara Pietrele Albe, lotul Cerbănescu, brigada Dumănoiu, rn. Tg.-Jiu; teme diverse; Rodica Gheorghie, elevă, București, str. Cimentului 3, rn. 1 Mai; teme diverse; Titus Munteanu, student, Iași, str. Socola 151; teme diverse, ilustrate; Doina Zevedei, elevă, Buzău, str. Karl Marx 1; teme diverse; Ion Bîtea, elev, Timișoara, str. Romulus 23; ilustrate; M. Achalschek, elevă, Lugoj, str. Bariiui 21; muzică ușoară, cinema; Daniela Puiu, elevă, Brăila, str. Anton Pann 1; literatură, teatru, cinema, ilustrate; Mariana Pătrașcu, studentă, București, str. Simbol 1, rn. Tudor Vladimirescu; muzică, literatură, cinema; Marioara Ciovan, statisticiană, Tohanul Vechi, str. Bisericii 592, reg. Brașov; sport, ilustrate; Mircea Crăciun, student, București, șos. Panduri 90, rn. Lenin; teme diverse; Ștefan Glava Fănel, desenator tehnic, Pitești, str. Gîrbești 28/B, reg. Hunedoara; teme diverse; Aurel Crăinicescu, student, București 10, str. Cheile Zănoagei 74, rn. 1 Mai; teme diverse, ilustrate; Mihai Pătrașcu, elev, Craiova, str. dr. M. V. Frunze 6; ilustrate.

CABINELE COSMICE POT FI REFOȘOSITE?

POȘTA NOASTRĂ

DOMINUT PĂDUREAN, Cîmpeni. 1) Un discurs celebru roștit în alte vremuri poate fi auzit numai dacă a fost înregistrat sub o formă sau alta (disc, bandă electromagnetice etc.). Orice povestire despre posibilitatea de a face auzite sunete emise pe vremea cînd omenirea nu dispunea de tehnica înregistrărilor face parte din domeniul fantasticului. 2) Cele mai rapide avioane din lume sînt cele la care motoarele statoreactoare sînt combinate cu cele turboreactoare sau rachete; se construiesc asemenea avioane sub diferite variante; ele zboară la 20 km altitudine și ating viteze de 3 000-4 000 km/oră. 3) Desigur că Ion Creangă a fost căsătorit și a avut urmași; de asemenea, a avut rude de diferite grade. Vă recomandăm cartea regretatului George Călinescu „Ion Creangă”, reeditată recent de Editura pentru literatură. 4) Meșterii armurieri din Damasc făureau pe vremuri săbiu dintr-un oțel renumit. Bineînțeles că astăzi se fabrică mult mai multe tipuri de oțeluri, cu cele mai variate calități, pentru cele mai felurite întrebuințări. Desigur că oțelărele renumite produc și sortimente nu numai asemănătoare oțelului de Damasc de pe vremuri, dar și superioare. Doar nu ne putem închipui că tehnica metalurgică a epocii noastre se află în inferioritate față de cea a evului mediu! 5) În orice manual de istorie puteți afla ceea ce vă interesează despre Avram Iancu. 6) Revista noastră apare de la 1 Mai 1952. 7) Cîte întrebări ne puteți adresa într-o singură scrisoare? Multe — dar în nici un caz atît de multe cîte ne-ați adresat în aceasta. Mai ales că o terminați cu fraza: „Închei mica mea scrisoare...” etc. Dacă aceasta este „mică”, cum vor fi următoarele?

COSTEA MASUTIS, Oțelu Rosu. 1) Conform legendelor din mitologia greacă, Europa era fiica lui Agenor, regele Tirului (în Fenicia), pe care Zeus ar fi răpit-o ducînd-o în Creta; aci ea ar fi dat naștere lui Minos, Radamante și Sarpedon, judecătorii în Infern. De la numele acestui personaj mitologic se socotea că ar fi venit și denumirea continentului nostru. Dar, după părerea oamenilor de știință, lucrurile stau invers: numele fiicei lui Agenor vine de la denumirea continentului care, la rîndul ei, derivă din cuvîntul de origine semitică *ereb (trib)*, ce înseamnă „apus”. 2) În lume se vorbesc circa 3 000 de limbi și graiuri diferite (după Institutul american de statistică). 3) Desigur că astronomii, avînd la dispoziție aparate perfecționate, reușesc să numere aștri dintr-o constelație sau alta, ba chiar dintr-o galaxie. Dar nici un fel de telescop nu poate ajunge la „lîmile” universului, astfel că „toate” corpurile cerești nu pot fi numărate.

STELIAN GAVRILESCU din București este satisfăcut de calitatea unor articole și reportaje apărute în revista, care aduc o bogată informație despre locuri îndepărtate (reportajele despre civilizația veche din Mexic, despre colosul de piatră de la Borobudur etc.). De asemenea, i se pare foarte interesant ciclul „Pagini din istoria spionajului”. Consideră, în schimb, că rubrica de sport e deficitară prin cantitatea și calitatea materialelor publicate.

Sezizarea corespondentului nostru e demnă de atenție. Observațiile critice sînt în general juste și vom ține seama de ele. La întrebările pe care le pune va primi răspuns separat.

MARIANA MARCU, Certești, raionul Tecuci și RODICA LĂPUGEANU, Caransebeș. Actorului Victor Rebengiu îi puteți scrie pe adresa Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra”, București, bd. Șchitu Măgureanu nr. 3, raionul V. I. Lenin. Adrese ale artiștilor de peste hotare nu publicăm.

MARIA ION, Măcin. 1) Actrița Sara Montiel este — cum se spune — bine, sănătoasă și pregătește în continuare noi filme; vom mai scrie despre activitatea ei în pagina noastră de actualități cinematografice. 2) Reținem propunerile făcute și vom publica prezentări și ale unora dintre artiștii dv. preferați.

TEATRUL IEȘEAN

memento

Avem o recoltă bogată de discuri cu muzică populară românească. Și am putea spune că toate regiunile țării sînt reprezentate de voci iubite de ascultători (Benone Sinulescu, Tita Bărbulescu, Ana Pop-Corondan ș.a.), care interpretează melodii oltenesti, moldovenesti sau ardele-
nești.

BENONE SINULESCU se impune atenției noastre ca un interpret original și dotat îndeosebi pentru cîntecele de dragoste. Pentru demonstrație e suficient să punem la electrofon discul EPC-563 pe care se află: „Cine-a zis dorul dor, Trel mîndruțe și trel stele, Eu și-am iubit ochii tăi și (mai ales) Mărtoară, Măricică.

TITA BĂRBULESCU (mereu prezentă în emisiunile de muzică românească ale Radioteleviziunii și în inimile îndrăgostiților de folclor) ne cîntă: „Măi Gheorghică, neică-al meu, Neicuța e pădurar, S-a dus neica, mi s-a dus și Ulte neica cum privește (EPC-555).

ANA POP-CORONDAN (glas puternic și generos) care „ne zice”: „Măi bădiță de sub codru, Mama (Zis-a mama cătră mine), Adă Doamne, trenu-n gară și Bădiță cu păr tăiat. Acest disc (EPC-561) este și foarte bine înregistrat, cu un frumos dozaj al orchestrei și solistei.

FLOREA CIOACĂ (cunoscut dirijor și violonist). În fruntea unei

formații instrumentale omogene și pline de ritm, scripa lui Cioacă conduce, puternic detașat, danțul românesc. Ascultați: „Hora Boldenilor, Invelitul miresei și (excellent) Hora lui Băică (EPC-559). În ciuda căldurii de iulie, Florea Cioacă îndeamnă la joc.

discuri

DAȚI-MI CONDICA DE RECLAMAȚII (— premieră, film sovietic. În focarul obiectivului: burocracia și nepăsarea unor lucrători în comerț. În spirit apropiat filmului Noaptea de carnaval al aceluiași regizor: Eldar Riazanov.

DECORAȚII PENTRU COPIII MINUNE, premieră din R.F.G. Satira poate să ne și încrunte din cînd în cînd. Și asta nu e rău. Vă veți convinge văzînd filmul lui Reiner Erlen (cu Karl-Heinz

Schroth, Edith Heerdegen, Hans Diedrich).

Ne mai sînt anunțate pentru această vară următoarele premiere:

ZIDUL INALT, film cehoslovac. Filmul lui Karel Kachyna a intrat în circuitul internațional printr-un prețios premiu obținut la Locarno. Tema filmului, preluată al primei iubiri, este realizată cu poezie și grație. Mențione pentru mica Jitka, Radka Dulikova. Recomandăm filmul atât tineretului cit și părinților.

PRELUDIO 11, coproducție a studiourilor din R.D.G. și Cuba. Un episod eroic din lupta revoluționară a poporului cuban, anul acțiunii — 1961. Regizor, un specialist al genului „de aventură”, Kurt Maeltzig.

UN ȘOARECE PRINTRE BĂRBAȚI, film francez. Comedie fără mari pretenții, cu un „as” al genului: Louis de Funès și cu două actrițe cuceritoare — Dany Saval și Dany Carrel. Regizor: Jacques Poitrenaud.

ROMULUS ȘI REMUS, producție a studiourilor italiene. Tipică superproducție într-un sezon propice superproducțiilor. Variațiuni semnate de regizorul Sergio Corbucci pe tema legendei istorice a întemeierii Romei. Pe Vima Lisi o revedem după Laleaua neagră,

Dany Carrel

pe Massimo Girotti, după o destul de lungă absență pe ecranele noastre. Pe Steve Reeves (Romulus) și Gordon Scott (Remus) îi vedem pentru întia oară.

STRIGĂTUL, coproducție italo-americană. Un film al lui Michelangelo Antonioni este totdeauna un eveniment. Să-l primim deci ca atare. Dramă psihologică de un profund realism, Strigătul ne introduce cu lumini foarte veridice în viața aspră a unui tinut sărăcăcios din Italia. Pentru regizor, acest film (1957) a marcat începutul unei serii de pelicule cu totul remarcabile — Aventura, Noaptea, Eclipsa, culminînd cu Desertul roșu. Printre interpreți: Alida Valli, Betsy Blair, Steve Cochran.

VIAȚĂ DIFICILĂ, film italian. Numele regizorului Dino Risi se impune din ce în ce mai mult în cinematografia italiană. Dintre interpreți: Alberto Sordi, Lea Massari, Franco Fabrizi etc. Acțiunea filmului are loc în Italia zilelor din preajma armistițiului.

J. A. Bardem

LA ORA 5 DUPĂ-AMIAZĂ, film spaniol. Reîntîlnire cu unul dintre „cei trei mari B” ai filmului spaniol: Juan Antonio Bardem. Printre actorii il revedem pe Francisco Rabal (Pescarii din arhipelag, Sonate).

cinema

Anul acesta, în septembrie, Asociația artiștilor fotografi din R.P.R. organizează la București, în sala Dalles, al 5-lea Salon internațional de artă fotografică al R.P.R. Datorită măsurilor organizatorice luate încă de la sfîrșitul anului trecut cit și prestigiului internațional al fotografiei noastre artistice, se așteaptă ca la București să poată fi văzute lucrările fotografilor din peste 70 de țări, cu care A.A.F. are legături. Este probabil că vom înregistra unul din cele mai reușite saloane internaționale atât ca valoare artistică, cit și ca participare. Pentru ca și participarea românească să fie la nivelul corespunzător s-a

preconizat ca pe lângă invitațiile personale adresate fotografilor amatori și profesioniști, care s-au afirmat în viața fotografică de la noi, să fie invitate în mod special și colectivele foto din instituții și întreprinderi. În acest

scop, C.C.S. sprijinind munca entuziasmată și pasionată a amatorilor fotografi, membri de sindicat, a inițiat o serie de expoziții în 40 centre mari muncitorești, din care s-au selecționat fotografiile pentru expozițiile regionale. În final se selecționează apoi lucrările, care vor fi prezentate juriului salonului.

Pe lângă cele 24 de premii individuale și cinci cupe care se vor atribui, C.C.S. oferă premii în materiale foto colectivelor ce vor avea admise în salon cele mai bune și mai multe fotografii. Revista „Flacăra” acordă o cupă pentru cea mai bună fotografie de reportaj.

Ca o consacrare a prestigiului internațional al fotografiei artistice românești, Federația Internațională de Artă Fotografică (F.I.A.P.), cu sediul la Berna (Elveția), a încredințat Asociației artiștilor fotografi sarcina ca, o dată cu salonul, să organizeze și cea de-a IV-a Bienală color F.I.A.P. Astfel că în septembrie, la Dalles, iubitorii fotografiei vor putea admira circa 600 fotografii alb-negru (ale salonului) și circa 300 fotografii color, iar în sala de conferințe Dalles se vor proiecta zilnic 300-400 diapozitive color (ale Bienalei).

foto

Repertorii. Recenta plenară a Consiliului teatrelor de pe lângă Comitetul pentru Cultură și Artă a dezbătut noile repertorii ale teatrelor în stagiunea 1965-1966 în care este sugerată o mare varietate de titluri (sînt înscrise și unele noi piese românești). Așteptăm cu nerăbdare să le consemnăm la această rubrică.

SPECTACOL EXCEPȚIONAL se intitulează spectacolul festiv al Cercului de stat, reunind numere de circ, estradă, muzică ușoară, balet. Participă frunțași ai genurilor respective.

COPACII MOR IN PICIOARE de Alejandro Cassona. Dramatică pledoarie pentru adevăr în viața a scriitorului spaniol e înscenată

de Tiberiu Pentea, care a dat mișcare și atmosferă piesei dar a neglijat semnificațiile și implicațiile ei filozofice. Remarcabili Maria Maximilian (bunica), Livia Ungureanu (Martha) și Dimitrie Bitang (directorul). Teatrul de stat din Birlad.

LOGODNICUL DE PROFESIE SE ÎNSOARĂ. Teatrul Mic în turneu pe litoral. O comedie minoră, justificîndu-și succesul doar prin unele realizări actoricești.

O FATĂ RĂSFĂȚATĂ. Comedie muzicală de Virgil Stoenescu, desfășurîndu-se în limitele genului, pe alocuri agreabilă, alături ușor didactică dar marcînd pași înainte într-un gen deficitar. Regia consemnăază un debut —

Nae Cosmescu — sub semnul entuziasmului dar și al stingăciilor începutului, într-un spectacol ce reunește cu dificultate actori de estradă și de proză. Teatrul de stat din Pitești.

AL 8-LEA MAGNIFIC la Oradea. Din distribuția inițială de la București lipsesc în turneu 10 interpreți: Magda Ianculescu, Octavian Naghiu, Margareta Pistolaru, Doina Badea, Vasilica Tasmaman etc... pînă la 10. Cine a mai rămas? Pe drept cuvînt spectatorii orădeni s-au considerat deranjați pentru prea puțin.

Păpuși. O dublă premieră la secția română a Teatrului de păpuși din Tirgu-Mureș. LIE de Ella Conovici și Alexandru Bărcăciă

Ion Lucian

e un pretext puțin naiv pentru o istorioară morală ce urmărește păntaniile unei răstăcute. Cea de-a doua piesă aparține scriitoarei bulgare Nina Stoiceva și e adaptată de Tudor Mușatescu: **DE CE FUGE CIINELE DUPĂ PISICĂ** Regizori sînt doi tineri actori: Maria Simion și Francisc Kovari. Remarcabilă activitatea creatoare a scenografului Ambrus Imre.

teatru

● O foarte frumoasă ediție critică a *Operele* lui Miron Costin a tipărit de curînd Editura pentru literatură. În două volume (introduse într-o casetă prea banală pentru ele), opera mare-lui cronicar ne este prezentată complex de editorul ei, istoricul P. P. Panaitescu, care într-un bun studiu introductiv, într-o notă asupra ediției, comentarii, note, variante, adaosuri, bibliografie, indici (de nume de persoane, geografici, de termeni privind starea socială și culturală, de autori, copisti și opere) și glosar, ne dă o imagine fidelă a acesteia. Un număr de ilustrații înfrumusețează ediția. Am fi preferat ca aparatul critic să nu fie mai

restrîns decît în ediția 1958. Și în noua formulă se puteau tipări operele lui Costin în astfel de condiții încît aceasta să fi ediția cea mai temeinică a lor și nu una anterioară.

● Un echilibrat și în linii mari reprezentativ volum de *Poezii* ale lui Ion Pillat a tipărit Editura

pentru literatură. Cartea este însoțită de un bun studiu de Aurel Rău, care o consideră drept o antologie a poeziei pillatene originale, a traducerilor numeroase efectuate de poet din literatura lumii — ceea ce în bună măsură reușește a fi. O zgîrcită *addenda* dă citeva dintre textele critice ale lui Pillat. Volumul merita însă niște condiții grafice și, în orice caz, o hîrtie ceva mai de soi.

● Cu *Pași peste ape* Toma George Maiorescu este la al cincilea volum de versuri. Ultimul este în bună măsură rod al unei călătorii a poetului peste ocean, în America Latină, cum s-a văzut și din reportajul publicat în

numărul trecut al revistei noastre. Ilustrații și coperta (cam încărcată) de Mihai Vulcanescu.

● La Leningrad a fost descoperit un manuscris aparținînd lui Pușkin — 22 de pagini de însemnări despre *Educația publică*, scris de marele poet în satul Mihailovskoe, în noiembrie 1862. De mare valoare istorico-literară, textul caracterizează concepțiile sociale ale poetului după înăbușirea răscoalei decembristilor.

● Universitatea din Oxford a conferit recent titlul de „Doctor honoris causa” unui număr de poezi, printre care se află poeta sovietică Anna Ahmatova și poetul chilian Pablo Neruda.

● Fecundul G. Sbircea își tipărește la Editura muzicală o carte (264 pag.) despre marele artist liric Dimitrie Popovici-Bayreuth, *Cîntărețul pribeg* (1860-1927), bazată pe documente, presa vremii, memorialistică etc., din care apare figura vie a acestui mare cîntăret.

● Două noi *Figuri de seamă ale teatrului românesc* la Meridiane: *Siclan Braborescu* (prezentat de Radu Stanca) și *G. Storin* (prezentat de Ilieana Berlogea).

● La aceeași editură, în sfîrșit, un *Lipatti* (75 pagini de ilustrații, 24 pag. text în limba română, franceză, engleză). Autor: Dragoș Tănăsescu

cartea

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

cadran

INTERNATIONAL

„WOMEN“

corespondență specială pentru „Flacăra“

Cu prilejul vizitei în România, în cadrul unei delegații britanice, am trecut prin câteva fabrici. Una din concetățenele mele punea într-una întrebarea: „Femeile primesc aceeași retribuție ca și bărbații?” Răspunsul primit era mereu același: „Da, firește!”

Întrebat de ce stările în această privință, ea s-a explicat: „Vedeți dumneavoastră, s-ar conveni ca și noi, femeile engleze, să ne bucurăm de salarii și perspective egale. Dar de fapt sintem într-una dezavantajate”.

Un raport intitulat „Women” (Femei), care a fost publicat recent de către Consiliul național pentru libertățile civile, ilustrează cu prisosință această stare de lucruri. Raportul precizează de la început că Anglia nu se află încă printre cele 44 de țări care au ratificat convenția Organizației Internaționale a Muncii cu privire la retribuția egală a femeilor cu bărbații. Conferința partidului laburist din 1963 adoptase o rezoluție cerind această ratificare din partea viitorului guvern laburist, dar pînă în prezent nu s-a făcut nimic: „Există astăzi în Anglia opt milioane și jumătate de femei în producție. Pentru șapte milioane dintre ele încă n-au fost asigurate drepturi economice egale”. De ce n-a fost îndeplinit pînă acum un act de dreptate atît de elementar? Răspunsul e clar: po-

patronii i-ar costa prea mult. Menționînd revendicările unui număr de 45 de sindicate din industria metalurgică cu privire la aplicarea unor criterii egale de salarizare pentru femei și bărbați, raportul apreciază că aceasta ar însemna ca întreprinderile respective să plătească în plus circa 40 milioane de lire pe an la capitolul salarii.

Dar inegalitatea nu se reduce doar la salarizare. Iată o statistică în ce privește proporția de femei admise în universități în ultimii 25 de ani: femei doar 24,8 la sută, bărbați 75,4 la sută. Multe colegii admit cu mare greutate înscrierea de studente. La Cambridge de pildă, numai unul din zece studenți este de sex feminin, iar la Oxford unul din șase.

Raportul scoate în evidență faptul că această disproporție se datorează nu vreunei superiorități a bărbaților, ci unei concepții greșite — potrivnice aprioric femeii — care stă la baza întregului sistem de educație.

Și, în ultimă instanță, se ajunge la situația că — subliniază raportul — „chiar acele femei care posedă însușiri deosebite dispun de o alegere limitată de profesii, sînt defavorizate în încercările lor de a-și valorifica pe deplin însușirile și sînt date deoparte în favoarea bărbaților atunci cînd este vorba de promovări. Cele care nu posedă însușiri sau o pregătire deosebită sînt cel mai adesea folosite ca brațe de muncă necalificată (ieftină)”.

Accesul în anumite sectoare industriale le mai este și acum oprit femeilor, iar în această privință sindicatele, spre marea lor rușine, poartă o parte din răspundere. De exemplu, în ramura poligrafică femeile pur și simplu nu sînt admise la cursurile de calificare, permițîndu-li-se să pres-

teze doar munci necalificate. Și raportul arată că femeile au perspective mai mici de promovare decît bărbații și în alte domenii de activitate: medicină, arhitectură, justiție etc.

Raportul „Women” — acest document revelator — ar trebui să dea de gîndit multor englezi și să-i îndemne poate să mai învețe cîte ceva de la acele țări în care egalitatea femeilor este acceptată atît în teorie cît și în fapt.

Gordon SCHAFFER

Londra, iulie 1965

TOAMNA SE NUMĂRĂ... ASIGURĂRILE

La remanierea guvernamentală din luna iunie, optimismul înfirmat de fape al d-lui Kakuei Tanaka care declarase că sporierea mediei lunare a falimentelor în acest an de la 540 la 584 „nu constituie un indiciu că economia japoneză întîmpină dificultăți” l-a costat postul de ministru de finanțe. La rîndul ei însă, remanierea n-a salvat guvernul prezidat de Eisaku Sato de la „pierderea vitezei” în alegerile pentru jumătate din locurile Camerei superioare...

După anii „miracolului economic”, întreținut datorită unor împrejurări speciale printre care se numără creditele masive dobîndite în străinătate și mîna de lucru ieftină, publicul japonez a fost confruntat cu surprize neplăcute. Scandalul provocat de falimentul puternicei „Sanyo Special Steel Co” n-a fost „un oaz izolată”, cum au pretins autoritățile; a urmat încetarea plăților de către 18 bănci care tezaurează în largă măsură economiile unor mici depunători și rîsunătoarea „afacere Yamaiki”. Motivele ecoului profund al acestei afaceri sînt multiple. Yamaiki este ca mărime a doua companie de asigurări din Japonia, cu un capital de 8 miliarde de yen. Pînă deunăzi nimeni nu îndrăznea să-și exprime vreo îndoielă asupra trăncăniei și moralității firmei fără a-și asuma riscul de a fi tratat drept calomniator. În octombrie 1964, cînd Hajime Okami a demisionat din postul de președinte al companiei Yamaiki, s-a lansat versiunea că deficitul apreciabil înregistrat este o totul „accidental”, iar noul președinte, bancherul Teru Hidaka, a anunțat aplicarea de măsuri

energice, printre care restrîngerea numărului salariaților de la 9 000 la 6 700. Cum practica efectuării de concedieri pentru a ieși din incurcătura este frecventă în întreaga economie japoneză, aceste măsuri au fost considerate „duroeroase, dar firești”. Totodată redacțiile ziarelor economice au fost sollicitate insistent să nu provoace panică în rîndurile deținătorilor de acțiuni ai companiei respective. Totul a rămas în umbră pînă cînd, în timpul recentelor scăderi de la bursă, s-a anunțat iminenta falimentului. Atunci s-a dezvăluit că datorită companiei au ajuns la 70 de miliarde de yen, iar întregul pasiv atîngea 110 miliarde de yen.

Ruina lui Yamaiki s-ar fi dovedit catastrofală nu numai pentru micii acționari încrezători în prosperitatea respectivei companii, ci și pentru afacerile de asigurări în ansamblu lor. Or, acest lucru era inadmisibil chiar și pentru companiile concurente. Asociația firmelor de asigurări s-a oferit pe dată să acopere pasivul lui Yamaiki, iar banca Japoniei a întreprins pasul fără precedent de a acorda credite masive unei companii nesolvabile. În ultimul moment, declararea stării de faliment a fost evitată și dl Hidaka a anunțat că dacă „toate lucrurile merg bine”, atunci în luna septembrie se va produce o redresare.

Pînă la toamnă însă, cînd compania Yamaiki își va număra bobocii, poziția partidului de guvernămînt a avut de înfruntat clipe grele în alegeri în bună măsură tocmai din pricina înrîntăririi perspectivelor economice.

Z. FLOREA

ȚÂNDĂRICĂ LA HOLLYWOOD

AZI LA LEGNICA

corespondență specială pentru „Flacăra“

La Hollywood, pe Sunset Boulevard, s-a deschis o expoziție originală: „Lumea magică a păpușilor”. Artă păpușărească de vechi tradiții de pe toate meridianele și paralelele pămîntului a reunit aici vedete ilustre, care au încîntat și încîntă generații întregi de spectatori mari și mici. Deși inițial era proiectat ca expoziția de marionete, păpuși de mîna, pe deget, de film, păpuși cu bețe și păpuși cu magnet să fie deschisă numai timp de o lună, în urma cererilor publicului organizatorii (entuziastul grup de amatori și profesioniști ai artei pă-

Standul păpușilor românești

pășărești în frunte cu Betsy Brod din Hollywood, Allen Cook (Los Angeles și profesorul Rob Lago) au hotărît s-o permanen-

zeze. În orașul care a dat o nouă strălucire artei păpușărești printr-un Walt Disney vizitatoriu expozițiv au posibilitatea să-l admire pe Charlie McCharthy, celebra păpușă de mărimea unui stat de o aparținînd cunoscutului ventrîl Edgar Bergen, apoi păpușile originale din filmul „Lili”, păpuși din Polonia, Mexic, China multe alte țări.

Vizitatorii de diferite vârste posesor o clipă mai mult în fața păpușii dansatoare din piesa „E și materia moartă”, pusă în scenă de Teatrul Țîndărică din București strălucită de un... leu stilizată aparținînd Teatrului de păpuși d Craiova.

În expoziție arta noastră păpușărească mai este reprezentată de „Cenușăreasa”, trimisă de artiștii brașoveni, o țărîncuță de pe muntele Olteniei și două păpuși în costume naționale românești făcute din foi de porumb.

Cele mai recente vedete a Hollywoodului au fost prezentați și în câteva emisiuni de televiziune, cunoscînd totodată un apreciabil succes de presă.

corespondență specială pentru „Flacăra“

În partea apuseană a bazinului silezian, la circa 75 kilometri de Wrocław, pe drumul strălucit de copaci ce formează un adevărat coridor verde, se află localitatea Legnica. Acest nume, care pînă mai ieri figura doar în atlasele de

De un deosebit succes s-a bucurat turneul pe care corul de cameră „Madrigal” din București l-a întreprins în R. D. Germană. Turneul s-a încheiat printr-un concert în sala Apollo a Operei de stat din Berlin.

Hotelul „Moscova”, unde sînt găzduiți delegații și oaspeții sosiți la cel de-al IV-lea Festival Internațional al filmului din capitala sovietică. Precum se știe, filmul românesc „De-aș fi... Harap-Alb”, prezentat la festival, a fost aplaudat la „scenă deschisă”, numeroși cineaști exprimînd cuvinte de caldă apreciere la adresa filmului și a realizatorilor săi.

Opinia publică internațională continuă să-și manifeste solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului vietnamez și condamnă acțiunile agresive ale S.U.A. în Vietnam. Fotografii alăturate înfățișează aspecte ale demonstrațiilor de protest împotriva intervenției americane în Vietnam desfășurate recent pe străzile New Yorkului (dreapta) și orașului Tokio (jos).

ce, a căpătat în ultima vreme circulație tot mai largă.

descoperirea de către geologi a r însemnată zăcăminte de miu de cupru și de lignit a „colită” nu numai pământul dar al Sileziei, ci înseși viața orașului și împrejurimilor lui.

Am spus la început că Legnica și o importanță istorică. Îndevăr, vizitatorul găsește aici eroase reliefe ale trecutului; tre altele, vestigii de pe vreditastiei Piastilor care au înălorașul (1201-1238), guvernind unea pînă în 1875 și construind unul din cele mai vechi case de piatră din Polonia. Turisții mai opresc aci la castelul cu unata poartă în stilul Renașc, admiră bisericile în stil c și baroc.

Legnica este, de asemenea, vestpentru luptele purtate în ste locuri între tătari și cavaile silezieni și ai marii Polonii 1241.

La urma politicii de expansiune statului german, în anul 1740, mica, împreună cu regiunea înjurătoare, a fost inclusă în donniile Habsburgilor.

După eliberarea Poloniei (1944) șul a fost reconstruit din ruine, vndu-se în scurt timp pe piare industria de tricotaaje, alintară, de confecții și de instrumntele muzicale — în special me.

Jnica topitorie de cupru din lonia a fost reconstruită din zelii. A fost, de asemenea, struită o fabrică nouă de cariere electrice. În ultimii ani, culația orașului a crescut la 00 locuitori.

Dar faima Legnicei se datorește ooperirii în 1957 a importante-zăcăminte de minereu de cula la nord de Legnica.

În afară de cupru, zăcămintele a această regiune mai conțin iemnată cantități de argint. Peni viitor e prevăzut să se extragă ual de aci circa 400 tone de arat și, în cantități mai reduse balt, moliuden, nichel și altele.

Vizităm topitoria de cupru. Înprindere modernă. Cuptoarele nvertizoare, băile electrolitice de minereu se „spală” de imrități, oamenii care le conduc, ul dovedește o bună organizare muncii.

Primele secții au intrat în funcune în preajma lui 22 iulie 1959. 15 ani de la eliberarea Pololei. De atunci, an de an, colecuvul de ingineri, tehnicieni și uncitori a sărbătorit aniversarea lei eliberării cu noi succese.

În noua istorie a Legnicei și regiunii înconjurătoare, care a început acum 21 de ani, — o dată i noua istorie a Poloniei elibeite — alături de ruinele castelelor ebevale se înscrisu minele și oarele moderne ale topitoriei e cupru, minele de lignit, cele-

alte fabrici, amprenta graitoare a veacului nostru, a construcției socialiste.

Gh. GHEORGHITĂ

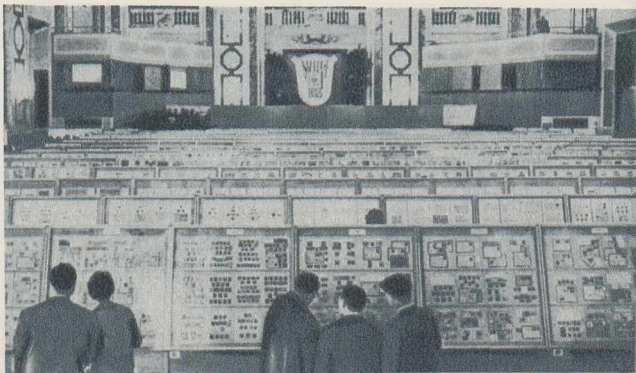
Varșovia, iulie 1965

„WIPA '65”

corespondență specială pentru „Flacăra”

Reeditnd, pe o scară mult mai mare, o experiență izbutită acum 32 de ani, la Viena a avut loc recent cea mai mare expoziție de timbre cunoscută în istoria filateliei. „Wipa '65”, denumirea prescurtată adoptată pentru „Wiener Internationale Postwertzeichen-ausstellung” (adică „Expoziția internațională de timbre de la Viena”), a fost pregătită de organizația ei timp de opt ani și a adus în capitala Austriei peste jumătate de milion de vizitatori din toate colțurile lumii.

Mii de expozanți au oferit prvirilor citeva sute de mii de timbre. Însumind o valoare fabuloasă, care n-ar putea fi estimată nici chiar cu cea mai largă aproximație; experții sînt înclinați să se refere la cifre de ordinul sutelor de milioane de dolari. Pentru a asigura paza acestor valori, poliția austriacă — în colaborare cu „Interpolul” — a luat măsuri extraordinare. În fiecare din sumpuoasele săli ale fostului palat imperial și ale Palatului Tîrgurilor — care au adăpostit expoziția — se aflau zeci de poliști iar zeci de camere de televiziune, privite de o echipă de poliști instalate în fața unor mari ecrane aflate într-o încăpere cu uși blindate, supravegheau orice mișcare. În aceste împrejurări, nu e de mirare că, în timpul expoziției, presa austriacă a numit Hofburgul și Messepalatul din Viena „Fort Knoxul (locul unde sînt păstrate rezervele de aur ale S.U.A.) filatelic”.

Aspect de la Expoziția filatelică din palatul Hofburg.

Expoziția a fost împărțită în trei sectoare. Cel dintîi rezervat marilor rarități, al doilea — colecțiilor celebre (alese dintre cele mai cunoscute, de pe toate continentele și premiate la expoziții anterioare), al treilea — materialul prezentat pentru a concura la premii.

„Marele Premiu pentru o colecție de timbre austriace” a fost decernat colecționarului italian Achille Rivolta — colecționar pătimaș de aproape jumătate de veac; „Marele Premiu pentru o colecție străină” a fost acordat lui Tevlik Kuyas din Istanbul.

Și exponatele românești s-au bucurat de o frumoasă apreciere, 21 din cele 24 colecții prezentate primind diferite distincții — medalii de argint, de bronz, diplome.

Kurt WIENER

Viena, iulie 1965

„DE CE NU MĂ LAȘI SĂ CITESC?...”

În presa din S.U.A. și-a făcut loc de citava vreme un strigăt de alarmă: în multe familii, îndeosebi în cele aparținînd păturilor mijlocii, părinții nu numai că nu se străduiesc să insufle copiilor gustul pentru citit ba chiar îi împiedică adeseori să-și consacre timpul liber lecturii.

Această stare de lucruri constituie tema abordată în rîndurile de mai jos de cunoscutul publicist satiric ART BUCHWALD de la „New York Herald Tribune”. Deunăzi, aruncîndu-mi privirea în camera băiețelului meu, l-am văzut întins cit era de lung pe pîrcuț și citind o carte. Am simțit că mă cuprînde indignarea și am rostit: „N-ai nimic

mai bun de făcut decît să citești? De ce nu te duci să joci baseball?” „Pentru că vreau să citesc.” „Frumos lucru, n-am ce zice. Dar la chitară ai exersat?” „Nu”.

„Cred că ar fi cazul să te apuci să exersezi. Și cu colecția de timbre cum stai? Ai lipit în clasor timbrele noi?”

„Nu încă. Deocamdată vreau să citesc cartea”.

„Credeam că astăzi după-amiază o să mergem la cinema.” „Nu vreau să merg la cinema.” „Atunci poate dorești să iei lecții de călărie?”

„Nu vreau să iau lecții de călărie. Vreau să-mi termin cartea”. „Nemaipomenit. Cheltuiesc 200 de dolari pe lună pentru lecții și dumnealui nici nu vrea să audă de călărie. Arunc banii de pomani. Apropo, vreau să-ți iau un profesor de tenis. Poate începi lecțiile chiar astăzi după-amiază?”

„De ce nu mă lași să citesc?”

„Deoarece vreau să te dezvolt multilateral. Și acum, pentru că veni vorba, n-ar strica să te înscrii la o școală de dans?”

„O școală de dans?”

„Da, da, ce te miri? Sau preferi să te duci la o popicărie?”

„Tii, tată, e o carte frumoasă, zău așa. De ce nu pot să rămîn acasă, s-o citesc mai departe?”

„Deoarece nu trebuie să stai închis în casă și să-ți pierzi vremea citind, am răspuns cu mînie. Trebuie să ajungi ceva în viață. Trebuie să-ți desăvîrșesc personalitatea. Vreau să fii prietenul tău. Ce vor spune vecinii dacă n-ai să faci parte din echipa de baseball sau dacă n-ai să știi să călărești sau să cînti la chitară, să te ocupi cu filatelia sau să dansezi?”

„Vreau să-ți pun și eu o întrebare, tătice. Cînd erai copil ce făceai sîmbătă după-amiază?”

„Păi... păi, cred că citeam cîte o carte”.

„Așa?”

„Bine, dar era altceva, am protestat eu. Pe atunci părinților nu le pîsa de copii lor. Nouă ne pasă. Nu zic, nu stric să citești din cînd în cînd și cite o carte, dar, în primul rînd, în timpul liber trebuie să te ocupi cu ceva constructiv. Ei, dar ce vîd? Se apropie ora cînd se transmite meciul la televizor. Hai să ne ducem să-l privim”.

„Bine, dar după aia îmi dai voie să citesc cartea?”

„Nu-ți cer să-mi faci nici o favoare, am spus. Dacă vrei să ajungi un pierde-vară, să nu dai vina pe mine. Mă bate chiar gîndul să nu-ți mai iau profesor de tenis, zău așa”.

PERISCOPUL

Revista săptămînală americană „Newsweek”, apropiată familiei Kennedy, publică regulat o ru-

brică intitulată „Periscopul”, în cadrul căreia sînt inserate tot felul de știri cu caracter politic, diplomatic și militar adunate din culisele Washingtonului de reportieri cu legături înalte sau plase direct, tocmai de asemenea „legături înalte”, cu scopul de a provoca anumite reacții politice.

Ultimul număr al revistei relatează în cadrul rubricii „Periscopul” că știrea înlocuirii ambasadorului american la Saigon, generalul Maxwell Taylor, cu Henry Cabot Lodge a luat prin surprindere pe fruntașii partidului de guvernămînt. „Liderii democrați din Congres — scrie Newsweek — au aflat știrea prin intermediul agenților de presă, deși în ajun ei s-au înfîntit cu președintele la micul dejun. Totodată, cu cîteva ore înaintea comunicării oficiale, secretarul de stat adjuncț William Bundy a prezentat un raport asupra situației din Asia de sud-est în fața unei subcomisii a Camerei Reprezentanților fără să evoce schimbarea ambasadourilor”.

Ce semnificație are publicarea relațiilor? Se sugerează astfel că administrația a ascuns în mod deliberat față de principalii săi colaboratori din partidul democrat măsurile luate. Mai mult, prin înșăși apariția sa, relatarea dezvoltă existența unor divergențe în partidul democrat atît asupra metodelor folosite de administrație, cît și asupra politicii sale în Vietnam.

N-au trecut decît cîteva zile de la demisia lui Taylor și s-au înregistrat alte două demisii: secretarul de stat al aviației militare Eugene Zuckert, care a avut un rol important în organizarea operațiunilor militare din Vietnamul de sud, și Carl Rowan, directorul serviciului american de informații.

Așadar, înfrîngerile politice și militare suferite în Vietnamul de sud nu provoacă victime numai pe cîmpul de luptă ci și la Washington.

Deocamdată, minoritatea democrată ce se pronunță împotriva intervenției preferă să ducă doar „o activitate submarină” pentru a nu pune în discuție publică unitatea partidului. Dar, după cum transmite „France Presse”, aceste cercuri au ajuns la concluzia că „unitatea partidului democrat pe care ele se străduiesc să o mențină riscă să se ciocnească de o opinie publică ce este din ce în ce mai sensibilă la repercusiunile unui conflict care capătă tot mai mult aspectul unui nou război de tip coreean”. Faptul că „submarinul” democrat și-a înălțat „periscopul” în paginile revistei „Newsweek” într-o chestiune care implică relațiile liderilor Congresului cu președintele, poate prevesti trecerea curnd la acțiuni de suprafață.

N. LUPU

Studentii din Bonn au organizat un miting în cadrul căruia au cerut îmbunătățirea sistemului învățămîntului public din R. F. Germană. Totodată, la acest miting s-a subliniat că numai cinci la sută din numărul total al studenților sînt filii de muncitori sau țărani.

Compania „Giron” a Armatei de eliberare din Vietnamul de sud a primit steagul de „cea mai bună companie” pentru loviturile date trupelor americane și celor ale guvernului de la Saigon.

COMBINATUL CHIMIC BORZEȘT produce:

■ sodă caustică solidă, soluție 50% și granulată

■ compuși anorganici ai clorului: acid clorhidric, clorură de calciu, clorură de aluminiu etc.

■ produse fitofarmaceutice tehnice și condiționate: Detoxan, Hexacloran, Detox, Heclotox, Cripotodin etc.

■ mase plastice: policlorură de vinil

■ solvenți clorurați: clorură de metilen, cloroform, tricloretilen

■ alcooli grași

■ gaze comprimate și lichefiate: clor lichid

